

SILVIJA ŠESTO

BUM TOMICA 1

e-Lektire
lektire.skole.hr

Silvija
Šesto

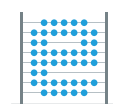
Bum Tomica

e-Lektire
lektire.skole.hr

CARNET

e-Škole

USPOSTAVA SUSTAVA RAZVOJA
DIGITALNO ZRELIH ŠKOLA
(PILOT PROJEKT)

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Više informacija o EU fondovima možete naći na web stranicama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije:
www.strukturnifondovi.hr

Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Hrvatske akademske i istraživačke mreže – CARNET.

Sadržaj

Silvija Šesto.....	6
Prije čitanja.....	10
Bum Tomica	11
1. ŽIVI PRIMJERCI	12
2. GRAFITI.....	13
3. IDE VUK.....	14
4. DANAS MI NIJE BAŠ NEKI DAN	15
5. DOBITAK.....	16
6. GDJE SU MI IGRICE	17
7. BUDEM.....	19
8. BRATSKA LJUBAV	21
9. TATINE PRIČE	22
10. ROĐENDAN	24
11. LANAC	25
12. TI MLADI DANAS	27
13. JA SAM CRNAC	29
14. ČUVAR.....	31
15. DOBRA FORA.....	33
16. ZVRRCCC!.....	34
17. LANČANI SUDAR.....	36
18. PACIJENT	38

19. LAKO ČELAVCIMA.....	40
20. RAMBO.....	42
21. ONČI I PAMĆENJE.....	44
22. KOMBINE	45
23. ČOKOLADE	46
24. OPASNA PUŠKICA.....	48
25. MAČAK	50
26. KREMENKO	52
27. ZUB VREMENA	54
28. MAMINE TAJICE.....	56
29. POSPREMANJE.....	58
30. NOVA IGRAČKA	59
31. ŠAH	60
32. POŠTENE BATINE I ZLOČESTI RADIJATOR....	61
33. PROPALA VEČER	62
34. PITANJE	64
35. NAPORNO PONAVLJANJE	65
36. TEHNIKA NARODU	67
37. LUKAVO, LUKAVO	68
38. TELEFONSKE INFORMACIJE	70
39. SVE JE U REDU	72
40. TALIJANI ZA SKAKANJE.....	73
41. PINOKIO	75
42. LJUBAV PREMA KAZALIŠTU	77
43. PUNJENE ČOKOLADOM	78
44. FILOZOFIJA.....	80
45. JEZIKOVA JUHA	81
46. PLAVUŠE	83
47. NOGE.....	84

48. ZVONILICA	85
49. MAČAK U ORMARU.....	86
50. LJUBAV I SREĆA	88
Metodički instrumentarij.....	89
Poticaji za daljnji rad	92
Impresum.....	94

Silvija Šesto

Zagreb, 9. XI. 1962.

Silvija Šesto rođena je 1962. godine u Zagrebu gdje živi i radi. Diplomirala je filozofiju i komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu. Završila je i Višu trenersku školu, bila reprezentativka u tenisu. Bavila se novinarstvom i pisala sportske vijesti, potom scenarije za radijske, televizijske i propagandne emisije, osmišljavala reklamne kampanje i slogane (za što je i nagrađivana). Od srednje škole surađuje na radiju (autorica i voditeljica) i u različitim časopisima i periodici (pokretačica, glavna urednica). Možemo je zaista nazvati suvremenom spisateljicom za djecu i mlade. Pri tome se misli na teme kojima se bavi, stil pisanja, likove.

Roman *Debela* uvršten je na prestižnu Časnu listu IBBY-ja, *International Board on Books for Young People*. U kazalištu »Mala scena« tekst je postavljen i u dvije godine odigran 279 puta, a postavljen je i tekst zbirke priča *Bum Tomica*, čime je započela Tomičina blistava karijera na domaćim i inozemnim kazališnim daskama i festivalima (Slovenija). Silvija Šesto uvrštena je u izdanje časopisa HDP »Relations« na njemačkom jeziku 2012. godine u izbor tri najbolja pisca za djecu i mlade Hrvatske i predstavljena djelima *Bum Tomica* (2002.), *Vanda* i *Debela* (2007.).

U serijalu o Tomici, kao i u dva navedena romana, riječ je o doživljajima gradske djece. Iskreno se govori o životu u »raljama« puberteta, o tome kako svoju djecu doživljavaju roditelji, o tome kako stariju braću i sestre vide mlađi članovi obitelji. Na taj način Silvija Šesto doprinosi boljem razumijevanju i ljepšem suživotu djece i odraslih. Pokazuje da ima razumijevanja i za jedne i za druge. U romanu *Vanda* glavni lik se zaljubljuje u mladića koji joj drži instrukcije iz matematike i fizike. Kad sazna da on ima djevojku, odlučuje mu zakomplicirati život. Lik gospođe Zlate koja dolazi pomagati Vandinim roditeljima u domaćinstvu posebno je dojmljiv i važan u rješavanju problema. Pametna i dobra gospođa zna načine kako ublažiti stresove i svima olakšati život, naročito kad u obitelj iznenada dolaze novi članovi. Za roman *Debela* Šesto je dobila Nagradu »Ivana Brlić-Mažuranić«. Problem debljine nestaje u njenome djelu, kad ono lijepo i dobro što nosimo iznutra postane vidljivo i prevlada fizički izgled.

Silvija Šesto piše o najneobičnijim temama i u različitim formama (slikovnice, romani, pripovijetke, crtice, drame). Igra se različitim perspektivama. U slikovnici *Motorističke tratinčice* cvijeće na livadi razgovara o motoristu koji je sletio s ceste; u priči *Palac sim palac tam* protagonisti su palci na rukama; napisala je roman *Služba reklamacija – Prvo, nezabranjeno izdanje* zajedno s kolegom Ratkom Bjelčićem, u kojemu on piše u prvom licu kao djevojka, a ona u prvome licu kao mladić. Dvoje mladih bježe od kuće i iz svojih dotadašnjih života i razorenih obitelji u kojima su nevoljeni, krađući po dućanima i trošeći novac u kockarnicama. Zapliću se u kriminal sve više i više, ali imaju veliki plan za bijeg. U djelu *Leon Napoleon* (2009.) djevojčica živi u obitelji gdje je otac nezaposlen, a mama zarađuje tako da na neko vrijeme udomljava djecu za koju se roditelji ne mogu brinuti. Njena kći joj pomaže u tome. Među njenim nagrađenim djelima je i dramska igra *Duboko more ili kako smo sve pobročkali*, postavljena u splitskome Kazalištu lutaka 2012. godine. Roman *Tko je ubio Pašeticu* (2003.) odvodi nas na radiopostaju. Prikazuje se snimanje jedne dječje emisije i kako ona utječe na život mladih voditeljica. Emisiju su voditeljice počele voditi kad su imale jedanaest godina, a s vremenom se njihovi pubertetski problemi upliću u taj posao. Zbirka *Tinuninu Prva pomoć za djecu, obrana i zaštita od odraslih, knjiga samopomoći od kolijevke pa do roba* (2012.) je zbirka pjesama i njihovih neobičnih dječjih analiza koje sigurno ne bi dobile ocjenu izvrstan u školi, dramskih ulomaka koji čekaju na maštovite završetke i komentare, priča koje ne nose odgojnu pouku koju očekujemo, likova u kojima se miješa realan i irealan svijet (likovi tramvaja i dječaka). Silvija Šesto ne boji se napisati ono što se o školi i o obiteljskome odgoju govori ili samo misli. Zato su ovi tekstovi i upozorenje društvu: djetetom odrasli katkad manipuliraju, a svako slobodno mišljenje se guši već u začetku. Zato na stražnjim koricama ove knjige ostaje natpis: »kako prebroditi školu i ostati nepotopljen«.

Uz knjige za djecu, Silvija Šesto autorica je proznih i poetskih knjiga za odrasle. Jedna je od pokretačica i predsjednica Hrvatskog društva književnika za djecu i mlade (2004.), koje je poznatije kao »Klub prvih pisaca«. Uz pomoć udruge, otvorena je mogućnost uspješnijih borbi za autorska prava, predstavljanja pisaca za djecu i mlade u javnosti i među publikom, osnivanja nagrada za stvaralaštvo za djecu i mlade, novih književnih nizova, itd. Brine se za otkrivanje novih književnih talenata i podršku afirmiranim piscima. Time status književnika za djecu i mlade postaje sve jasniji i važniji u javnome mnijenju. Otvorenost i jasni stavovi Silvije Šesto ponekad izazivaju reakcije konzervativnijih krugova društva. Osnovala je i izdavačku kuću *Semafora* u kojoj objavljuje književnost za djecu i mlade i za čija se književna predstavljanja kao vješta i duhovita voditeljica često prigodno i kostimira. Jedan je od najaktivnijih promotora dječjih pisaca i »dobri duh« hrvatske dječje književnosti.

* * *

U knjizi *Bum Tomica* Silvija Šesto piše živim, jasnim i sažetim stilom kratkih, ali slikovitih rečenica. Dijalozi su vrlo dinamični. Uživljenost i jezična uvjerljivost postignuti su tako što se autorica poigrava maštom djece koja smišljaju vlastite riječi. Služi se i razgovornim gradskim stilom. Silvija Šesto zna razumjeti kako razmišljaju mladi, što joj otvara mogućnost da im se približi i da izrekne i dublje i važnije istine o životu u velikom gradu. Na humorističan način i uz spretno osmišljene poante (riječ je o kratkim pričama), ovdje se progovara o složenosti odnosa unutar suvremene obitelji, uže i šire; o vrijednostima prijateljstva i ljubavi; o tehnologiji koji nam nameće poseban način života; o suvremenom braku i međusobnom razumijevanju; o suludom »šopingiranju« i njegovim posljedicama; o rasnoj toleranciji; o prvim ljubavima i ljubavnim razočaranjima; o izvršavanju svakodnevnih obveza i pristojnom ophođenju u društvu; o prvom posjetu kazalištu i dr. Dakle, riječ je o širokom izboru važnih tema koje zaokupljaju djecu u nižim razredima osnovne škole, pa i vrtićkoj dobi. Tema koje proizlaze iz posve životnih situacija.

Već je u prvoj polovici dvadesetog stoljeća Dragutin Tadijanović napisao antologijski ciklus pjesama u prozi *Dani djetinjstva* koji su zavoljela djeca i stručnjaci, ušao je u čitanke i izbore poezije. U njemu se može naći i stidljiva erotika (*Djevojčica i ja*). Nije stoga nikakvo čudo što se i u dvadeset i prvom stoljeću osnovnoškolskom djetetu treba priznati pravo i na takve misli i osjećaje. Prva priča u ovoj knjizi govori o dječaku koji zamjećuje da je njegova sestra u pubertetu i da se mijenja. Potom iskreno i humoristički komentira kako je pomogao majci u složenoj situaciji pred televizijskim kamerama. Poslužio se bratovom znatiželjom.

Posebno treba naglasiti ulogu knjiga o Bum Tomici u promicanju međugeneracijske tolerancije i razumijevanja. Lik majke u toj knjizi prikazan je tako da čitatelj/ica može vrlo lako shvatiti koliko je u suvremenome društvu složeno biti majka troje djece. Koliko je potrebno rada i odricanja, malih pažnji, optimizma, upornosti i ljubavi da se odgaja i pruži sigurnost članovima obitelji. Roditelji nekad moraju zaboraviti na slobodno vrijeme i užitke samoće. Za uzvrat, djeca im puno toga pružaju: uče ih na najbolji način kako se svijet mijenja, pružaju svojim roditeljima možda iscrpljujući, ali pustolovan i sadržajan život. S mnogo smijeha i iznenađenja. Knjige o Bum Tomici govore upravo o tome: koliko je pustolovno i sadržajno živjeti zajedno u velikoj obitelji i velikom gradu, u dvadeset i prvom stoljeću.

Treba navesti da je hrvatski redatelj Ladislav Vindakijević dramatizirao tri knjige o Bum Tomici i režirao predstavu koja je postavljena i u zagrebačkoj »Maloj sceni« i u ljubljanskom kazalištu, te je ova predstava 2009. godine dobila prvu nagradu *Zlatna pika* na 20. međunarodnom *Pikinom festivalu* u Velenju, kao najbolja predstava festivala. U Hrvatskoj je Silvija Šesto dobila nagradu za najbolji tekst 2007. na *Naj naj festivalu* koji

se održava u Gradskom kazalištu »Žar ptica«, jer je predstava *Bum Tomica* osvojila čak tri nagrade (za najbolji tekst, za najbolju mušku ulogu i za najbolju epizodnu žensku ulogu). Na 10. susretu Hrvatskog centra ASSITEJ i 1. EPIFEST-u, međunarodnom festivalu kazališta srednje i jugoistočne Europe, koji se od 22. do 27. listopada 2007. održavao u Čakovcu, glumac Dražen Čuček osvojio je nagradu za ulogu Piksija u predstavi *Bum Tomica*. Na prvom Festivalu hrvatske drame za djecu *Mali Marulić* koji je održan 2008. u Splitu, predstava *Bum Tomica* dobila je dvije nagrade, za najbolju režiju i za adaptaciju djela Silvije Šesto.

Iz svega toga je jasno da su knjige o Bum Tomici i njegovoj obitelji djeca prigrllila i prepoznala kao literaturu s čijim likovima se mogu poistovjetiti.

dr. sc. Diana Zalar

Prije čitanja...

- Ovaj dječji roman sastoji se od pedeset priča koje nisu međusobno izravno povezane. Međutim, u svakoj ćete priči susresti Tomicu koji je ujedno i glavni lik i pripovjedač.

Što mislite, biste li mogli napisati pedeset priča o svojoj obitelji? Kakve bi to priče bile?

Smislite barem deset naslova priča koje bi se mogli odnositi na priče iz vaše obitelji.

Bum Tomica

1. ŽIVI PRIMJERCİ

U današnjoj emisiji govorit ćemo o nadarenoj djeci – voditeljica je sjedila u žutom naslonjaču prekrživši nogu preko noge. Mislim da sam se bolje potrudio, vidio bih joj gaćice, ali nije bila moj tip. Uostalom, bila je starija kojih pedesetak godina. Ili tako nekako.

– Naravno, i danas su u studiju živi primjerci... – kako je to rekla, o kako. Trebalo bi je skinuti. Mislim s televizije. Samo neka ona i dalje ostane u svom zelenom kaputiću i crnoj suknjici s plavim leptirićima. Ne mogu je ni zamisliti голу. Zamišljam, zamišljam... Trudim se... Ne, ne mogu!!! Neću! S devet godina i ne bih smio. Sestra Onči mi je pričala neki štos o trafostanici i prenzervantivu. Ništa nisam skužio i rekla je:

– Ti si, buraz, retardiran.

Nema veze. I ona meni izgleda čudno. Stalno si gleda cice. Okupirala je ogledalo. Gazi po trosjedu u martama da vidi te svoje cice. Cicatija je nego što je visokija. Ali nema veze. Sad smo u emisiji. Teta u zelenom kaputiću predstavlja žive primjerke. Među njima je i moj mali brat Darko zvan Piksi.

– Plolupat cu! – to ga je naučila moja sestra. Mama ga forsira pred kamere. Klinjo neće.

– Što smo se dogovorili? – kužim maminu umjetnu facu. Sad bi ga istreskala, ali snima se. Potegnula je vezu preko tatinog kuma da klinjo bude živi primjerak, javila je svima, a stvar ide uživo. Ne valjda umrtvo. Ovo je šouemisija. Valjda se tako piše.

– ... I s dva vagona – mama mu je obećavala svašta. – Da. Da, i tri lokomotive i nove legače... – lagala je. Znam. Već odavno ne peče kolače jer su i ona i tata škvorc. Tako bar kažu. Klinjo treba dobiti novce. Ali mora ići teti u zelenom kaputiću i stajati kraj nje cijelu emisiju.

– Dobro, i bazen. Dobro, sa žabicama – obećanja su se nizala, reflektori upalili.

– Lazes!!! Nista mi neces kupiti! Lazes, mama! Ti si lazlivica, ocu doma, pospan sam!

Mama se znojila. Klinjo je sjedio na podu. Lupao je nožicama.

– Braco, daj ga ti nagovori! – znao sam da ću poslužiti kao slamka spasa. Uvijek spašavam mamu, ali za razliku od upišanka ništa ne dobivam. Ni obećanja.

– Piksi, teti se vide gaće, al samo izbliza! – mama se mogla uvijek na mene osloniti.

Buraz je dvije sekunde poslije sjedio ispod tete. Ili možda tri. Što ću kad volim pre-tjerivati.

2. GRAFITI

– Što su to grafiti, mama? – upitao je Piksi mamu koja je pekla jaja.

– S kečupom, mama, a što su to grafiti? – Piksi je bio uporan. Seka i ja čitali smo grafitu u jednoj debeloj knjizi, smijali se i odšljivili ga kad je to isto nas pitao.

– Mama!!! – zaurao je Piksi lupivši ručicama po stolu.

– Molim!!! S kečupom, čula sam!!!

– S kečupom, ali grafiti. Što je to?

– Nikad ne jedi žuti snijeg – čitala je seka. Valjali smo se od smijeha, a Piksi je cvilio.

– Neću kečup, neću jaja. Oću grafitu!

I onda je mama uzela kuhaču i isprašila Piksiju.

– Evo ti grafita! – rekla je nakon svega.

Nije plakao.

– A zašto im se onda seka i braco smiju? – upitao je Piksi mamu najozbiljnijim glasom.

3. IDE VUK

Kad Piksi ide spavati onda dolazi zločesti, dlakavi, zubati i najnjuškati vuk. Zapravo, on ne zna dolazi li on zbog toga što mora spavati ili on mora spavati zbog toga što on dolazi.

– Ide vuk! – mama mu vrišti na uho kao da je ovca. A on je Piksi. Uopće nema facu ovce. I muško je, a ovca je žensko.

– S velikom njuškom? – obavezno on upita mamu kako bi ona ostala u uvjerenju da se on strašno boji njenog vuka.

– I s najvećim šapama – dodaje mama unoseći mu se u lice, samo što ga ne okrzne.

– Hajde, Crvenkapice, malo mira... – seka se uvijek duhoviti. Piksi zna da joj je ponekad dosadan, ali pretjeruje u želji da ga se skloni u krpe. I njemu je ona nekad dosadna, osobito s tim telefonom. Stalno telefonira.

– Dobro – misli si Piksi – opet taj vuk i opet ista priča. Da mama zna kako je Piksija ustvari više od najstrašnijeg vuka strah one susjede koja stalno klofa tepihe, a stanuje preko puta nas, valjda bi promijenila prijetnju. Zbog nje bi Piksač mogao stalno spavati, samo da je ne vidi. Na svoje sam oči vidio kako se neki dan prestravio kad ga je uštipnula za obraz i rekla:

– Kako si narastao i udebljao se! – Piksi je odmah pomislio na vješticu iz Ivica i Marice. Ali, na sreću, moj brat nije Ivica, on je Piksi!

4. DANAS MI NIJE BAŠ NEKI DAN

– I da nisi više upadala u riječ kad govore odrasli! Uvijek pitaš neke gluposti! – Liličina mama se trudila vikati što tiše. Tete u dućanu ispred kojeg se događala ova scena kimale su glavama. Nije mi poznato zašto.

– Ali, mama... – Lilica je bila na rubu plača. Osjećala se osramoćeno i jadno.

– Opet... Vidiš! Ja ne mogu dovršiti rečenicu, a ti opet upadaš... – vjetar je Liličinoj mami sasvim pokvario frizuru. Lilici se činilo da se i vjetar razljutio, ali njene su se kečkice sasvim pristojno držale.

– Teta Marina i ja imale smo vrlo važan razgovor. Shvati, vrlo važan.

– Vrlo važno! – Lilica je prikupila snagu, jer je trenutak prije toga ugledala tetu prodavačicu kako joj namiguje. Shvatila je to kao podršku, znak da se suprotstavi mami, jer...

– Mama!

– Evo je na, opet! – mama je bezuspješno pokušavala popraviti frizuru.

– Mama! – Lilica je podviknula.

– Reci i idemo! – mama ju je zgrabila za ruku.

– Ja, mama, znam što je važno. Ali i ja sam tebi htjela reći nešto važno. Uopće te nisam ništa htjela pitati.

– Da? – mama je zastala i čekala.

– Htjela sam ti reći, ovaj, htjela sam ti reći da ti je puk pukla čarapa! – mama je krenula tražiti, uzdizala je jednu, pa drugu nogu, osvrta se...

– Na lijevoj nozi, sa strane – uputi je mirno Lilica.

– Stvarno – mama potvrdi. U glasu joj se osjećalo kajanje.

– I da znaš, mama, ja ne pitam gluposti – doda Lilica.

– Dobro, dobro – mama krene i povuče Lilicu.

– I da znaš, mama, pokvarila ti se frizura – doda opet Lilica.

– Ah – uzdahne mama. – Danas mi nije baš neki dan...

– Ni meni – zaključí Lilica. Do kuće nije progovorila ni riječi.

5. DOBITAK

– Osam, pet, sest, sedam, sedam, jopet tri, dva, jedan...

– Jes! – s druge strane žice, preko sedam mora punih morskih pasa i sedam gora punih vukova iz maminih najstrašnijih priča javio se glas:

– Jes?

Piksi je bio zatečen. Prstići kojima je do maloprije stiskao tipkice ukočili su se poput kiselih krastavčića.

– Jes? – glas s druge strane postajao je sve nestrpljiviji.

– Mama! – Piksi je zacvilio sjetivši se nekog stripa koji sam mu pokazivao, osobito one scene u kojoj iz slušalice izlazi debela kuharica koja grabi malog dječaka i uvlači ga kroz rupice na svoju stranu.

Mama je dojurila iz kuhinje brišući ruke od tijesta u suknju. Kad je shvatila da nema pregaču izustila je lagano »ouah« i plačnim licem upitala unezvijerenog sina:

– Što je, što se dogodilo, gdje gori?

Piksi ju je gledao širom otvorenih očiju držeći onu slušalicu kao da drži koru banane pronađenu desetak dana nakon klopanja ispod trosjeda. Iz slušalice je i dalje dopiralo:

– Jes, jes, jes...

Mama je zgrabila telefon i javila se. Počelo je s halo, a onda je nastavila na Piksiju nerazumljivom jeziku. Dvije minute kasnije mama je s treskom poklopila slušalicu i vičući se obratila mom prestrašenom braci:

– Blesane, dobio si Australiju! Da više nikad nisi dirnuo telefon!

Piksi se zamislio i zapitao:

– Zasto da ga ne diram kad sam dobio? – onda je još upitao: – Mama, a kad ces mi dati tu Astraliju?

– Bjež tamo da te ne vidim! – povikala je mama.

Piksiju zaista ništa nije bilo jasno. Po ne znam koji put.

6. GDJE SU MI IGRICE

Jednom sam uletio s plaže gladan kao tigar.

- Ima kaj za jest? – upitao sam baku Štrudlu s vrata.
- Ima od ručka – odgovorila je baka i nestala u drugoj sobi.

Meni je uvijek bilo smiješno kad baka veli »ima od ručka«. Kao da je to ime nekoga posebnog jela napravljenog umjesto od graška ili, recimo, riže ili, recimo, zelja, od ručka. Kaj je to ručak? Kaj je ručak nekaj od čega se radi ima od ručka? Općenito, previše sam znao razmišljati. Razbijao sam glavu, osim s lokalnim frendovima po kamenju, i raznoraznim pitanjima koja su mi se, kao za inat, stalno postavljala. Jedno od njih bilo je i: »Gdje su moje kompjutorske igrice?«.

– Baka! – uspaničeno sam je pozvao vidjevši kako u kutiji s igricama za playstation nema ni i od igrica. A baš sam se lijepo zavalio čekajući ono od ručka.

– Baka! – mama je morala oputovati u Zagreb zbog posla, a ja sam se na baku teško privikavao. Bila je puno sporija od mame i čak sam je tri puta morao dozivati da bi se odazvala. Tako je bilo i ovaj put, pa sam ponovio:

- Baka!!!!!! – ovoga sam puta upotrijebio šest uskličnika i upalilo je.
- Rekla sam ti da ima od ručka i da ćeš sad to dobiti.
- Netočno. Rekla si mi da ima od ručka, ali mi nisi rekla da ću sad to dobiti. To sam si samo mogao misliti.

Obično se baka tu predavala i zašutjela kao riba.

- Baka, a kaj si ti po horoskopu?
- Jarac! – odgovorila mi je baka i stavila mi na stol ono od ručka.
- Baka!
- Pitaj!
- Gdje su mi igrice?
- Pssst, tiše malo, Piksi spava.
- Dobro, gdje su mi igrice? – ponovio sam pitanje puno tiše.
- Ovaj, znaš...– kad baka tako krene ja sve znam...
- Piksi?
- Znaš da je mama rekla da ga moramo odviknuti od pelena...
- Da, i sad je limač cijeli dan gologuz...

– I...

– Opet?! I zakaj baš na moje igrice? – Piksi mi je već drugi put u tjedan dana popišao cedee. Klinji se valjda sviđalo zapisavati moju kutiju s cedeevima. Mali luđak. Prošli put sam ih s mamom na vrijeme oprao i osušio. Sad ih je baka gurnula u pećnicu i posušila.

– Baka! Trebala si ih prije oprati, a onda peći.

– Ma daj! – baka sve to nije shvaćala ozbiljno, ali je znala koliko mi je stalo do igranja na playstationu, pa se požurila popraviti što se popraviti dalo.

– Ali, bako, pomiriši! – izvadio sam jedan polupečen, vruć cede. – Pomiriši! Smrdi na pišalinu!

– Ja ništ ne osjećam – odgovorila je baka i opet nestala u drugoj sobi.

7. BUDEM

Vrlo sam jednostavno dobio ime Budem Tomica. Kaj je bilo? Evo ovako: Ja obožavam zapovijedati. Osobito mami, pa krenem:

- Žedan sam, daj mi sok!
- Gladan sam, ima kaj za jest?
- Mama! Daj mi donesi onaj puding!
- Mama! Odi mi napiši zadaću!
- Mama! Meni je dosadno.
- Mama! Gdje mi je gumica... I šiljilo... Gdje su mi gaće... Čarape? Mama! Obuci me!

Mama! Odi mi u sobu po...

Mama juri. Uopće ne pruža otpor. Brza je ko indijanska strijela. Kosa joj od te brzine vijori kao indijanska perjanica, strši na sve strane, a sve zbog te žurbe. Kad imam školu popodne ona je u pola dva gotova. Spremna za krpe. Kuha, sprema, piše one svoje članke o životinjama i mene dvori. Još kad Piksiju curi nos i kad je klinjo kod kuće onda sve to mora raditi duplo, jer mali me oponaša sto na sat i radi sve što i ja. Čak i pije kad ja pijem iako nije žedan. Ima i svoju tekicu u kojoj šara sve u šesnaest i to naziva zadaćom.

No i mamama pukne film. To je činjenica. Jednom je tako moja mama u podne, nakon što se već pošteno natrčala kako bi udovoljila svim mojim zahtjevima rekla, zapravo, zamolila me:

– Tomice, molim te... – za razliku od mene ona je bila pristojna i upotrijebila jednu od tri zlatne riječi – molim te, skoči mi u dućan i...

– Budem – odgovorio sam joj i nastavio ganjati hopsicu po sobi.

– Tomice! – zazvala me opet nakon nekoliko minuta.

– Da! – odazvao sam se prilično grubo.

– Tomice, molim te, možeš li skočiti do dućana?

– Evo, budem... – i kad sam ja krenuo prema kuhinji iz koje se mama do maloprije javljala imao sam što vidjeti.

– Gdje si? Mama? – mama je nestala. Pojma nemam zašto sam otvorio hladnjak i pećnicu provjeravajući nije li možda tamo...

Nakon pet minuta mama se vraćala s jajima.

– Ali, ja bih ti išao u dućan samo da si bila malo strpljivija...

Mama je šutjela.

Poslije ručka, a prije škole doviknuo sam joj:

– Mama, ja sam žedan. Daj mi nekaj za piti.

– Budem – mama je odgovorila glasom hladnim poput sladoleda.

I nije mi ništa dala. Da si nisam sam napravio limunadu otišao bih u školu žedan kao pas. Otad me mama zove Budem Tomica, a kad je u žurbi i kraće, Bum Tomica. Ne ljutim se. Kad sam je jednom upitao hoće li me ikad prestati tako zvati odgovorila mi je:

– Budem.

8. BRATSKA LJUBAV

Onči je moja velika sestra koja ima velike cice i smatra mene i Piksija balavcima, smetala i groznim dosadama koje joj ne daju mira dok telefonira. Ona ima školu uvijek ujutro i kad dođe iz škole odmah zove svoje frendice kao da nije cijeli dan bila s njima. Onda ogovaraju i brbljaju bedastoće, a Onči se cijelo vrijeme hihoće. Pravi se velika, a u subotu sam je lijepo zatekao kako se igra barbikama. Platila mi je deset kuna da to ne ispričam Kuruzi koji je stalno zove, a čini se da joj je dečko čim s njim tako ozbiljno razgovara. U tom slučaju uopće ne hihoće.

Kuruza je naš susjed i svi ga tako zovu, jer mu tata uzgaja mini kukuruze. Tata mu je nekakav doktor za kukuruz. Kuruza se ne buni što ga tako zovu, još i veli da je ponosan na to jer je kuruza jako zdrava i pametna namirnica.

Kad smo se danas posvadili i kad je Piksi razbio tu epruvetu u kojoj je Onči za školu morala nešto izmiješati, ja sam ispao kriv.

– Dosta mi je! Piksi ju je razbio, a ja sam kriv!

– Što ga nisi čuvao!? – seka je uvijek to rekla kad bi Piksi napravio nekakvu nepodopštinu.

Tako bih ja uvijek odgovarao.

– Evo ti! – pružio sam joj onih deset kuna. Znala je što to znači. Kuruza će prije ili kasnije saznati da se igra barbikama. Užas! Sramota!

– Dvadeset? – upitala je Onči s prkosom u očima.

– Pedeset, ni više ni manje! – prostrijelio sam je pogledom dok joj je Piksi kopao po torbi izvlačeći otvarač za boce.

– Aha! – pogledao sam stvarčicu u Piksijevim rukama. – Piješ pivu! Sto! – povećao sam na vrijeme.

Onči je tiho krenula prema svojoj crnoj kasici čiji je jedan primjerak ključa čuvala njena masnokosa frendica Lunja, a drugi?

– Izadite iz sobe! – nismo smjeli znati gdje ga drži. Pokušao sam proviriti, ali zalupila je vratima, a ključanicu ispunila vatom. Nakon dvije minute držala je u ruci stotku.

– Evo ti je, gnuse mali! – pružila mi je novac i ponovno zalupila vratima.

Preselio sam svoticu u svoju kasicu. Bratska ljubav čuda stvara, a sve je, ustvari, pitanje dogovora, zar ne?

9. TATINE PRIČE

Moj se tata nekad boksao i otad ga svi zovu Šaki. Ja sam ponosan što je moj tata boksač, a i sada kad sam s njim, osjećam da nam nitko ništa ne može. Ni Buzdovan iz šestog razreda kojeg se svi boje i svi mu daju bombone ili sendvič samo da bi mu se umilili. Moj tata Šaki nije grub tip, ali priče kojima nas je znao uspavljivati kad bi moja mama otišla s Goginom van, a to obično znači u kazalište, jer moja mama jako voli kazalište, dakle, te priče zaista nisu bile, ma hajdemo reći, lepršave. Vuk iz mamine priče bio je prema tatinim čudovištima mala beba. Evo vam primjera:

Jednom je tata pokušavao što je brže mogao uspavati Piksija i mene. Tako se žurio da je Piksijevu pidžamu pokušavao navući meni, a moju Piksiju, što je išlo mnogo lakše. Piksi se upišao od smijeha, a i ja sam bio na rubu. Onda mu je bezuspješno pokušavao staviti pelenu, pa je klinjo predložio:

– Tata Saki, daj meni. Ja bum.

– Dobro, sinek. I vrijeme je da se sam spremaš u krpe – ponosno je potvrdio tata.

Zatim smo oprali zube, a onda se tata sjetio da nam nije dao čaj i kakao. Ja sam pio kakao, a Piksi čaj. Piksi uopće nije pio mlijeko. Tata je zezao mamu da mu se mlijeko zgadilo, jer dok je cicao mamino ona je pušila. Možda je to i točno. Nemam pojma, ne kužim se do te mjere u cice.

Od klope Piksi je najviše volio meso i moglo ga se vidjeti već u ranu zoru kako u ručici gužva, recimo, komad mortadele.

– Tata, mama veli da moramo zube oprati nakon kakaa – opomenuo sam tatu.

– Dobro, napraviti ćemo kako mama kaže.

– Opet bumo plali jube? – Piksi je bio razočaran.

– Popijte sad to! – rekao je tata kao da to nije nešto što se pije, kao da je to neka nepoznata stvar upravo pala s Marsa. Bio je sve nervozniji, jer tekma samo što nije počela, a mi nismo bili ni na pragu snova. Kad je Piksi popio čaj, a ja kakao, Piksi je rekao:

– Tata, ja bi jos caja! – eh, tu je sad tata, kao i uvijek, izbacio iz usta jednu od svojih stravičnih priča.

– Piksi, znaš što se dogodilo jednom popišanku kad je popio toliko čaja koliko si ti naumio?

– Kaj? – Piksi je širom otvorio oči.

I ja sam to slušao lijevim uhom usput prateći tekmu koja je već počela. Tata je upalio telkač unatoč tome što to mama brani, jer veli da se djeca ne bi smjela uspavljivati glupostima. Osobito ne nogometom koji je smatrala princom gluposti.

– Zamisli budala! Tako veliki i dlakavi nemaju drugog posla nego trčati za tom lopticom! – te su mamine riječi uvijek razbjesnile tatu i poslije njih on s mamom nije htio piti kavu, već ju je pio sam u drugoj sobi.

– Taj ti je pišolinac – nastavio je tata – izlio u sebe toliko čaja da mu je, kaj, puknuo trbuh!

– Puknul?! – Piksi je malo pogledavao u tatu, malo u svoj trbuh.

– Onda mu je mama morala zašiti gumbe na trbuhu i tak ti je on stalno morao imati zakopčan trbuh, jer da nije bio zakopčan sve što bi popio i pojeo ispalo bi iz njega.

– I jagode sa slagom? – pojma nemam zašto se Piksi baš uhvatio za te jagode sa slagom. – Tata! – zazvao je Piksi pokriven do nosa.

– Aha! Reci i onda spavanac.

– Necu vise caja – po Piksijevim okicama, koje je okrenuo u mom smjeru vidjelo se da je još dugo razmišljao o trbuhu s gumbima. A onda, kad je tata zadovoljan pomislio da već spavamo i namjeravao se tiho povući iz naše sobe, Piksi je zaurlao:

– Nismo oplali jube posle caja. Tuzil bum te mami! Tata!!!

10. ROĐENDAN

Piksi se dosađivao. To mu se vidjelo na faci. Sjedio je i kolutao očicama ne znajući na koju stranu svijeta krenuti. Onda se sjetio albuma. Uzeo ih je nekoliko s police i počeo pregledavati fotke:

– Gle, tolta, Tomo, tolta! – morao sam se zaboljeti u čokoladnu tortu koju mi je baka Štrudla ispekla za peti rođendan. Baka Štrudla inače najbolje radi štrudle, ali za taj rođendan htjela je iznenaditi moju drugu baku Dudu i ispekla je tortu.

– Mama!!! – Piksi je urlajući dozivao mamu iz kuhinje.

– Što je opet, za Boga miloga, kaj ja ne mogu u miru ni kavu popiti?! – mama je baš bila namjeravala gucnuti svoju kavicu i okrenuti nekoliko telefonskih brojeva dok ne stigne Onči iz škole. Kad stigne telefon je u njenim rukama i ona ga ne bi ispustila valjda ni da je poplava. Usput, ako se to slučajno i dogodi i ako pritom vidite neku ruku sa slušalicom iznad vode i na njoj ono odvratno bodljikavo prstenje, znajte da je to moja Onči, moja zeznuta sestra koja se ovaj tjedan opet pofarbala u crno. Prošli je tjedan, naime, bila plavuša, a onaj ispred njega crnka kao sada. Sad su opet svuda po kući crne dlake kao da nam po noći, dok spavamo, vukodlaci imaju bal.

– Mama, hocu locendan. Hocu toltu!!!

– Molim? – mama se nadala da dobro ne čuje. Razumjela ga uopće nije.

– Kaj veliš, kaj hoćeš?

– Hocu locendan. Vauuuavau... – i klinjo je prasnuo u takvu dreku od koje su se tresla stakla na ormaru s knjigama. Inače, to je jedini ormar koji mama glanca. Na ostalima je puno prašine i ja sam do svoje šeste godine ozbiljno mislio da su to ormari za prašinu. Piksi je plakao ispuštajući krokodilske suze. Od silnog napinjanja glasno je prdnuo, a onda se i pokakao. Naravno, u gaće.

Mama ga je presvukla uz riječi:

– Vidiš što se dogodi kad netko želi na silu rođendan!

– Pokaka se! – dodao sam ja s ponosom u glasu. A onda sam se sjetio nečeg što sam uporno pokušavao zaboraviti. Bilo je to u prvom razredu kad sam ručao sarmu bake Dude i kad mi se pod hrvatskim dogodilo ono što se sada dogodilo i Piksiju. I zašutio sam. Mama je za to vrijeme u kuhinji razbijala jaja za Piksijevu tortu. Što sve mogu postići krokodilske suze uz malo kakice!

11. LANAC

Danas je Piksi napravio totalnu lučkaonu. Mama je poludjela. Digli su joj se svi vikleri na glavi. A viklere je stavila da si napravi frizuru, jer će je doći slikati za neki časopis o životinjama. Moja mama Benka zna sve o životinjama i završila je puno škola o njima. I moj djed Piki zna puno o životinjama, ali nije išao u te škole nego ih stalno gleda na telkaču. Moj drugi djed Maki ne voli životinje. Lažem. Voli, ali na tanjuru. U te voljene spadaju mlado janje i mladi pajcek. Može proći i kokica.

No, da ne duljim, mamu su trebali fotkati, jer je napisala neki članak o zmijama za taj časopis. Cijelo se jutro uređivala. Nije čak ni krevete napravila. Kakao koji je skuhalo bio je bljakfuj, a za ručak nam je spohala mesni doručak.

Piksi je ganjao vagone po tepihu i u jednom je trenutku izjurio, kao opaljen iz topa, na dvorište. Dođe to tak tom malom, ne znam zakaj. Dok si reko keks punjen čokoladom u ručicama je imao moj željezni lanac. Najveći. Najdeblji.

– Piksi, ostavi to! – zavikao sam kroz prozor, ali klinjo me nije šljivio ni pola kruške.

– Piksi! – dok sam ja stigao do njega, Piksač je već omotao onaj lanac oko ulaznih vrata na ogradi, držeći lokot spreman da ga škljoc škljocne. Ja sam se i inače volio igrati s lancima i mama je često znala reći:

– Imaš toliko igračaka, skupih igračaka, a na kraju krajeva se igraš s lancem od pet kuna – svi su nas već znali u željezariji.

– Opet lanac? – s vrata je već pogađao prodavač.

– S lokotom! – napominjao sam ozbiljno.

Tako sam ja u svom kutu dvorišta imao zavidnu zbirku lanaca. Bilo je tu onih sasvim tankih, a bio sam i ponosan vlasnik jednog zaista teškog i debelog. Mislim da je prodavač rekao da je to brodski lanac. Eto, baš je taj Piksi teškom mukom omotao oko vrata. Mali je dosad samo promatrao kako ja to radim oko naše jadne trešnje, a sad mu je palo na pamet to s vratima.

Stričeki fotkići trebali su doći u pet, a ja sam stajao ispred Piksija i molio ga da ne škljocne tim lokotom. U čemu je bila generalna frka? Pa naravno, nisam imao ključ. Ključ tog lokota još mi je prošli tjedan ščepao Benzo dlakavac i tko zna kamo ga zakopao. Benzo je naš pas čuvar, ali je već star i često zna zamijeniti kost drugim predmetima. Ovaj put ju je zamijenio ključem.

– Nemoj, Piksač, molim te, evo, kupit će ti braco najveću čokoladu.

– Ne vojim vise cokoladu. – Piksi je očito uživao u mom moljakanju.

– Evo, Piksač, kupit ću ti, ma kupit ću ti sladoled!
– Boji me grlo – mali je igrao lukavo.
– Dobro, kupit ću ti što ti želiš, okej?
– Opet ces mi uzeti novce? – klinjo nije nikako mogao zaboraviti jednu svoju provalu u njegovu kasicu trasicu. – Necu nista – rekao je to poput odraslog čovjeka.

Trudio sam se brzo dosjetiti nečeg spasonosnog. Mozak mi nije baš dobro radio jer nisam ništa doručkovao, i cap, upišanac je naglo i jasno napravio ono škljoc. Potom je, naglo kako ga se i dočepao ostavio lanac i lokot i potrčao na njihaljku. Nisam znao što bih. Da odmah javim mami? Ne. Ionako će saznati za kojih desetak minuta. Sjeo sam na panj pokraj one trešnje, promatrao Piksija kako se bezbrižno njiše i razmišljao. U pola misli prekinula me Onči koja je stigla iz škole.

– Kaj je sad ovo? – povikala je vidjevši zavezana vrata.
– Piksi – odgovorio sam joj kratko.
– I kak da ja sad uđem? – Onči je bila gladna. Uvijek je bila gladna kad se vraćala iz škole, strašno gladna. A kad je Onči strašno gladna onda je i opasna. Uz to, uvijek joj je bila jako i sila na vece, kao da u školi nemaju vecea.
– To su, Tomi, tvoje ideje. Ti i tvoji vražji lanci...
– Daj da ti pomognem. – Onči je prebacila torbu preko ograde, skinula kaput i nekako se prevrnula psujući si pod bradu.

Na nesreću, mama je sve to vidjela razmaknuvši zavjesu u očekivanju fotografskog posjeta.

– Isuse Bože, Isuse Bože! – vikala je trčeći prema nama. – Kaj ste opet napravili?! – a onda je bezuspješno pokušavala skinuti lanac. Tata je bio na službenom putu.

Susjed Kruhonja, koji ima pekarnicu u svojoj kući, promatrao ju je i smijao se, potihoo. To je bilo vidljivo na kilometre.

– Treba pomoć? – ipak nije odolio ne pružiti mami ruku spasa. U povjerenju, mislim da mu se moja mama sviđa. Stalno je na tom prozoru, osobito kad je mama u dvorištu. No, dobro, neću sad o tome.

U međuvremenu su stigli fotači i zatekli stanje nepromijenjeno. Uz to i mama nije stigla skinuti viklere.

– Nema problema – zajedno s fotoopremom i oni su se poput Onči prebacili preko ograde. Dok su fotkali mamu koja nikako nije bila zadovoljna svojim izgledom, osobito zurkom, susjed Kruhonja uspio je prekinuti debeli lanac.

– Samo da si još jednom pisnuo da hoćeš lanac! – prijetila mi je mama kad je sve bilo gotovo.

Piksi se cijelo to vrijeme njihao i smijuckao, onako potihoo, kako bi baka Štrudla rekla: blaženo.

12. TI MLADI DANAS

Piksi, mama i ja trčali smo na tramvaj. Mama je taj dan bila posebno živčana. Tata joj je rekao da ide spavati, na što je ona rekla neka se on pogleda u zrcalo. Ništa nisam kužio, a ne kužim ni danas. Sve u svemu, mama nas je odlučila odvući jednoj svojoj grozno dosadnoj prijateljici koja u dnevnoj sobi ima pravi pravcati kostur. Pojma nemam čime se ta gospođa bavi, ali nema muža ni djece. Grozota. Već sam sto puta zamolio tatu da nas izvuče kad nas mama tamo odluči odvući, ali on se nijednom nije potrudio. Sram ga bilo! Uletjeli smo u tramvaj. U zadnji tren.

– Gospođo, za tramvajem se nikada ne trči! – dobacio je mami ćelonja koji je prodavao stare romane.

– Hvala na savjetu! – dobacila mu je mama neljubazno.

Uletio sam u tramvaj i skljkao se u prvi slobodan stolac. Drugi je našicao Piksi svojim poznatim načinom.

– Mama, stlasno me bole noge – i naravno, gospođa kraj koje je cvilio uredno je ustala i prepustila stolac pišonji. Sjedili smo nasuprot. Na trećoj stanici u kola je upala ženska s brkovima, slamnatim šeširom i cipelama koje sam zapazio u jednom crtiću o kaubojima i Indijancima. Stala je kraj mene i dahtala onako kako se to radi kad se želi sjedača do te mjere iznervirati da se ovaj preda i prepusti mjesto.

– Bum Tom, digni se gospođi! – mama je shvatila gospođinu namjeru. Ha, bilo je teško shvatiti, pa svi su to u tramvaju skužili.

Ja sam se zaista mislio dignuti jer, osim što je dahtala, strašno joj je smrdjelo iz usta. Kladio bih se da je prije vožnje smazala košaru luka.

– Bum Tom, jesi ti mene čuo? – ponovila je mama.

Gospođa se pravila nevinašce. Da je htjela rekla bi:

– Nije potrebno – ali ona je stajala, dahtala i čekala.

– Bum Tom! – e, ovo je treće bilo i prijeteće. Mama je podigla prst kao da drži sladoled.

– Ne mogu! – izgovorio sam to kratko. Zapravo, ispalio sam te dvije riječi kao iz pračke.

Gospođa kraj mene naglo se uzrjala okrećući glavom lijevo i desno kao da traži podršku putnika za riječi koje će netom izgovoriti:

– Sramota! Ti mladi danas...

Koliko sam ja uspio pohvatati putnike onako na brzaka, nitko se nije previše trudio povlađivati joj. Dapače, imao sam osjećaj da su svi na mojoj strani, a ja sam pak i dalje bio na tom stolcu. Mama se polagano, ali sigurno podizala spuštajući Piksija pored sjedala uz obvezne upute:

– Tu se čvrsto primi, u redu?

Gospođa je sad otvoreno davala do znanja da se ja njoj moram dignuti, a ja sam ponavljao:

– Ne mogu, ne mogu... – ipak, kad me mama zgrabila za lijevo rame i otkvačila od te odvratne zelene žvakaće na koju sam onako divljački sjeo i prilijepio se, stvar je bila napola riješena. Napola! Zato što sam još uvijek jednom niti te žvakaće, a mislim da je bila od pepermint, bio vezan za stolac.

Svi u tramvaju su se cerekali. Jedan klinjo sa šiltericom čak se zagrcnuo od smijeha, a Piksi se, naravno, upišao u gaće. On to, naime, uvijek čini kad mu je nešto posebno smiješno. Mama se nekoliko minuta navlačila sa žvakaćom, a onda ju je objema rukama prekinula. Polovicu je nabila na moje traperice, a ostatak je treperio na stolcu.

Gospođa je izgubivši volju za mjestom sišla na prvoj stanici, a siguran sam da minutu prije nije to namjeravala.

Mama je opet uzela Piksija u naručje, a ja sam poput nekog razbojnika s onom ljepljivom mrljom na traper guzici stajao kraj njih.

– Ocu i ja sjediti na zvakacu, ocu i ja! – Piksi je skakao po maminim koljenima i ponavljao tu rečenicu sve dok nismo sišli na stanici mamine dosadne prijateljice.

13. JA SAM CRNAC

Piksi je zapravo naslijedio ime od Onči, a ono je trebalo po redu zapasti mene, samo sam se ja potrudio s onim »budem«, pa je tako Piksi štafetu ponio Darko, a tako je Piksiju pravo ime. Darko! Smiješno i nestvarno. Već je sad jasno da je mali škrt na djeda. Što bi taj kome darovao? Mislim da je zaslužio Piksi. Zaslužio.

Vratimo se na Onči. Onči, ustvari, nije Onči nego Iva, ali kod nas se nitko ne zove kako se zove. To je kao neka obiteljska bolest od koje se i ne trudimo izliječiti. Iva je postala Onči jer ju je tako baka zvala kad je imala problema sa zubnom protezom. Svaki put kad bi rekla Iva ova joj umalo nije ispala. Tako je ona izmislila Onči i rekla, kad veli Onči, istodobno si i učvršćuje taj gebis. Svašta. Riječ je o baki Štrudli. A onda se jednog dana u autobusu Onči pretvorila u Piksi.

Onči je s mamom išla u glazbenu školu. Lupala je po klaviru. Još danas lupa. Jadan klavir, jadni mi. Toga dana i nije išla svirati, jer je još bila mala, ali je išla na neke vježbe koje se vježbaju prije nego što se ozbiljno počne lupati po... po klaviru.

Sjela ona mami na krilo kao što danas sjeda Piksi 2. U autobusu gužva, zraka niotkud. Nasuprot njima sjeo neki mladić, valjda student, a što je najvažnije Crnac. Sve mi je to ispričala baka Duda. U našem gradu, kao što svi znamo, pojava Crnaca i Crnkinja je rijetkost, a sve što je rijetko izaziva posebnu pozornost. Osobito djece. O Onči da ne govorimo.

Moja mala sestra šutjela je dvije stanice i buljila u čokoladnog čovjeka. Mama je bila umorna, kao što su obično mame poslije podne, kad nakon posla još moraju đipati djecu na slobodne aktivnosti. Super je što sad moja mama više ne ide svaki dan na posao, super. Ipak, ja se trudim do popodne je umoriti. Ako ništa drugo da joj ne bude dosadno.

Na polovici treće stanice Ončina se usta napuniše pitanjima. Nije više mogla izdržati, lagano se okrenula prema mami i što je glasnije mogla, upitala:

– Mama, a zašto je ovaj striček zmazan? – i ono malo ljudi što su dotad žamorili utihnulo je. Nasta muk. Mojoj mami je bilo neugodno, ali se potajno nadala da striček Crnac nije ništa razumio. No trenutak zatim striček se nasmijao pokazavši svoje velike bijele zube i dobrodušno rekao na ne baš sjajnom hrvatskome:

– Ja sam Crnac!

U autobusu su svi osjetili olakšanje, ali Onči je tražila dodatna objašnjenja.

– Jako ste pocrnili? Dugo ste se sunčali? Bilo bi dobro da se barem istuširate. Imate li ogledalo? Zašto nisu svi crni?

Crni mladić sišao je na istoj stanici kao i mama s Onči. Pozdravili su se srdačno, ali ja sam siguran da je on otada izbjegavao tu autobusnu liniju.

Kad je mama ostala s Onči sama tako ju je piksnula po glavi da je Onči neko vrijeme bila Piksi.

14. ČUVAR

Tata Šaki je taj dan bio strašno umoran. Kao mama poslije podne. Još nekako posao, ali gužvancija na cesti prema kući... Plazio je kao puž stigavši kad se već počelo mračiti. Pomislio je na trenutak kako bi se sad najradije parkirao pod neko drvce i zadrijemao. Jer to sigurno neće moći kod kuće. Piksi, Bum, Onči, Benka, čupavac... A tako je strašno umoran! Sigurno nedostatak vitamina. Uh, kad se sjeti mladih dana! Mogao je satima slagati poštanske markice. Nikad se nije umorio. A markice su bile njegova svetinja. Album je držao visoko, na tajnom mjestu da slučajno netko ne bi... Ah, strašno je i pomisliti na to...

A sad klinci, žena, uvijek neki problemi, roditeljski sastanci, rođendani, urnebesi. Dobro, nisu klinci više drečavci, ali uvijek nešto iskrsne.

U takvim je mislima tata uplovio uz kućicu, parkirao se i pozvonio. Umjesto mame, vrata mu je otvorio Piksi.

– Bok, tata! – neobično umilan glas za šmrkavca koji uvijek, baš uvijek umjesto pozdrava pita: »Kaj si mi kupio?«

– Bok, sine!

– Tata! – bilo je jasno da kliponju nešto muči.

– Da? – upitao je tata pretpostavivši da klinjo iz buhe radi slona. Klinci obično imaju velike probleme koji su velikima mali, a one koje smatraju malima veliki obično napušu. Kao balon.

– Tata!

– No, reci!

– Tata, nisam ti diral majkice!

– Molim?! – tata je lagano zadrhtao. U trenutku se sasvim razbudio.

– Nisam ti diral majkice! – Piksi je ponovio tiše spustivši pogled prema tatinim špičokama.

– Što mi nisi dirao? – u tatinom glasu osjećalo se već desetak deka ljutnje.

– Majkice!

Tata Šaki uletio je u kuću, poletio prema tajnom mjestu na ormaru i imao što vidjeti. Albumi s markicama sličili su proljetnoj salati. Nedostajala je samo majoneza.

– Ahhh!!! – zavapi tata.

– Uhhh!!! – dopuni ga Piksi.

– Da mi je znati tko je ovo napravio? – tata se pravio da nema pojma. – Benka! – dozvao je mamu iz kuhinje.

– Pssst! – rekao je Piksi. – Nemoj se ljutiti na mamu. Oplošti joj. Ja cu ti ih dluđi put cuvati. Doblo?

– Dobro – rekao je umoran tata i skinuo kravatu.

15. DOBRA FORA

Najstrašnije oružje naše mame? Tanjuri? Lonci? Poriluk? Neee!!! Usisavač? Da!!!

– Klinci! Zadnje upozorenje i palim! – mama se nije šalila. Ako u tom trenu nismo Piksi i ja počeli kupiti onih tisuću sitnica po podu, a sve se zovu igračke, mama ih je upssss, jednostavno usisala. Poslije je, naravno, praznila vrećicu usisavača i spremala usisano na tajno mjesto. Osobito legače kojih je usisala na tone. Spremala i čuvala da ih se zaželimo. I držala nas u uvjerenju kako su ih odnijeli striček i smetlari.

To s usisavačem uvijek je palilo. To je bila točka na j. Dobra fora. Trudit ću se upamtiti je i kad sam budem imao klince.

– Kupi! – vikao sam na Piksiju koji je obavezno muljao kod spremanja.

– Kupi! Ionako si većinu ti razbacao! – mali je igrao na sigurno. Znao je da ću tako i tako sve ja pokupiti, pa se valjao po podu praveći se da sprema a, ustvari, dobro se zekao. I ne samo to. Njemu je sve bila šala. Kad bi mama završila s usisavanjem Piksi je obavezno uzeo crijevo od usisavača i pravio se da je to mikrofona. Umoran i zadihan od silnog spremanja ništa mi drugo nije preostalo nego se zavaliti u trosjed i slušati kako pjeva:

– Na blegu kuca mala, na njoj su plozola dva...

Jadan usisavač!

16. ZVRRCCC!

Onči je totalno zacopana. I Kuruza. Zove je svakih pola sata, a stanuje prek puta. Glupost. Piksi je bacil slušalicu u kadu i sad radi samo jedan telefon u prizemlju, pa Onči malo-malo skače po stepenicama kako bi čula svojeg dragog. Onči nosi klompe koje joj je kupila baka Duda, pa imaš osjećaj da se svakih pola sata iz njene sobe spušta krdo slonova, a ne jedna Onči. To nije normalno. A ne smijem reći da je nema. Kuruza je vidi kroz prozor. I Onči njega vidi. Ne znam zakaj se ne razgovaraju kroz prozore.

Još taj Piksi. Klinjola svaki put skoči kad zazvoni i onda tko brži do telefona. A malac je stvarno brz. Osobito otkad nema pelene. Trči ko lud. Kad prvi dohvati slušalicu, drž! ne daj! teško mu ju je oteti. Onda se obavezno navlačimo i kad ja pobijedim, pišonja se dere iz petnih žila.

Tada se ubaci mama i obojicu nas ispljuska. A Kuruza sve to sluša i čeka. Mi smo mu budući šogori. Kaj god. To je valjda ljubav. Možda sam i ljubomoran. Mene nitko ne zove, osim Brune Medvjeda, a on me zove samo da me pita:

– Kaj imamo za zadaću, ovaj? – dođe mi da se isповраćam i odgovorim:

– Šumske jagode – dosadan je. Svaki put zaboravi kaj imamo za zadaću. Zove me on i ona dosada od Tina Prdonje. On me zove bez veze. Uopće ne zna što bi rekao, a i kad se sjeti to mu ide jako teško jer mumumuca. Učiteljica veli da je to od pudinga. Koliko taj pudinga može pojesti, ljudi moji! Ovaj, da. Ustvari, ja bih htio da me nazove Sanjica, ali ona uvijek sve zna. Ludnica. Čak i ovog malog Piksičnog šmrkonju zove cura. Neka Lilica iz vrtića. Stara kokoš. Već ima četiri godine, a bacila je oko na mog brata. Gdje je tu pravda?

– Zvrrccc! – uto zazvoni opet telefon. Piksi je bio brži.

– Halo? – pokušavao sam mu oteti slušalicu, ali zijevoj se bio za nju posebno pri-lijepio. Valjda zato jer je pet minuta prije toga rukicama razmazivao sok po stolu, ali to mama na sreću još nije skužila. Sad je i slušalica opasno ljepljiva, bljak!

– Tko? Sanja! – srce mi je počelo skakati, gotovo mi je ispao gumb s košulje... Kad sam čuo ime Sanja izgubio sam zdrav razum i podignuo Piksija zajedno sa slušalicom u zrak.

– Sanja? – pokušao sam se javiti kroz Piksijevu glavu obloženu raščupotinom od kose koju nije dao šišati.

– Salio sam se! – zaderao mi se kosonja ravno u uho.

Ščepao sam slušalicu i prizemljio klinju u stolac.

– Halo? – sada sam upitao mirnije.

– Kuruza na telefonu, molim te Onči!

Sjeo sam na pod i lupio se po čelu, a onda što sam jače mogao zakiselio: Ooonnčiii!!!

17. LANČANI SUDAR

Gledajmo to onako za pravo. Klinci se uopće ne šale, osobito dok se igraju. Igra nije šala. To je ozbiljan posao. Znam, znam, to je već netko rekao, ali dajte vi to dokažite na primjeru. Govorili smo već o živim primjercima? Ma, zaboravite.

Evo vam primjera iz života, pardon iz Bum Tomice. Zakaj je to on napravil?!

– Zakaj sam ja to napravil? Pa, igrao sam se. – Eto vidite što kaže Bum Tom. Sad vas sigurno zanima što je to on napravio. Okej, idemo se vratiti nekoliko godina unatrag. U vrijeme dok mama i tata još nisu planirali Piksija. Mislim, nisu planirali, ali su se isto igrali. Zaozbiljno.

Dakle, jednoga sunčanog dana... Ispočetka. Sunce tu ne igra nikakvu ulogu, jer Tomica se igrao u sobi i imao je pet godina.

– Bum, tres, tras, trac, zvrč, kvrc, gruarh! – čulo se iz sobe. Mama je opet bila u kuhinji. Ona se u većini priča i ne miče iz te kuhinje. Zapravo, ona se miče, hoda, sjeda, ustaje, ali sve u toj kuhinji.

– Što mogu kad tu za sve imam inspiraciju! – veli mama. I zaista. Osim što u kuhinji kuha, ona tamo i piše svoje članke o zmijama, gušterima, šišmišima i tko zna o čemu još, telefonira, pije kavu i sve, baš sve. Jedino ne pere veš. To, ustvari, uopće ne radi. To radi naša perilica »lokomotiva«. Zovemo je tako jer se stalno trese. Tata je obećao mami novu, ali obećanja su zato da se...

– Krš, tres, bum, cik, coil, zvrch, gruarh! – ponovilo se iz sobe.

– Tom! Što to radiš? – mama me upitala zabrinutim glasom.

– Igram se! – odgovorio sam. Što drugo?! Zbilja sam se igrao. Znoj mi se slijevao licem, tako sam se dobro i pošteno igrao.

– Kakva je to igra? – mama se nije dala smesti.

– Kakva? Takva! – znao sam da je taj odgovor neće zadovoljiti, pa sam nastavio: – Igram se autićima.

Nekoliko je minuta bila tišina. S razlogom. Nije se više imalo što razbiti. Na autoces-ti koja je vodila od televizora do onog ormara s knjigama zbila se luda trka i lančani sudar. Svi su auti stradali. Nijedan više nije imao cijelo vjetetrobransko staklo.

– Tomice! – povikala je mama približivši se mjestu nesreće. – Pa što si to učinio, crni Tomice!?

– Ja?

– Nećeš mi valjda reći da su se autići sami slupali? – mama me je oštro mjerкала.

– Događa se! – odgovorio sam i prebacio se na legače.

Od tada mi mama rijetko, vrlo rijetko, pa može se reći užasno rijetko i na moje najveće molbe kupi poneki autić. Uglavnom su to modeli s otvorenim krovom, mislim ovaj, bez vjetrobranskih stakala.

18. PACIJENT

Moram priznati da mi je život bio puno dosadniji dok nije stigao Piksi. S Onči se nisam nikad posebno slagao. Te njene barbike! Uvijek mi je znala uvaliti nekoliko njih uz zapovijed:

– Češljaj, braco! – kao da sam ja njen sluga. Uopće nisam volio češljati barbike.

Sad kad je Piksi tu, mogu se igrati što ja želim. Klinjo sve sluša. Evo, recimo, mogu se igrati da sam ja doktor, a on pacijent. Ili da sam ja prodavač gnjilih naranči, a on glupitupi kupac, ili da sam ja strogi profesor, a on zločesti đak. Svega.

Danas smo se Piksi i ja igrali doktora. Ali pošteno. I Piksi i ja bili smo doktori, samo što je on bio mlađi pa je glumio mog pomoćnika. Imali smo savršenog pacijenta. Bio je to balon u obliku malog ružičastog svemirca. Svaki put kad bismo ga dodirnuli on je ispuštao:

– Zvrlljik! – velim vam, savršen pacijent.

Prvo sam naredio Piksiju da ga presluša onim tanjurićem. Piksi je donio sirup protiv kašlja iz kuhinje. Gotovo je pao sa stolca dok se penjao po njega. Dali smo mu žlicu sirupa iako ja nisam čuo da kašlje, ali mali glavonja od mog buraza bio je uporan. Nisam htio da se osjeća potlačen kao moj pomoćnik.

Onda je Piksi rekao:

– Moja dobiti pikicu!

– Ali Piksi, čini se da je svemirac zdrav.

– Nije, vidis da je clven.

– Nije crven nego ružičast. To mu je prirodna boja.

– Nije. Mama kaže kad si clven imas tempelatulu. Pikica!

Morao sam brzo razmišljati. Dečko se nije šalio. Opet je vukao onaj stolac na koji je kanio stati da dosegne mamin šivaći pribor. Znao sam: Piksi traži iglu.

Pojurio sam na kat, u sobu u kojoj se nalazio cijeli željeznički kolodvor s vlakovima, lokomotivama i sličnim bedastoćama. Kanio sam, dok još ima vremena, navući pelenaša na drugu igru.

– Piksi, idemo se igrati vlakovođa! – vikao sam spuštajući se stepenicama, no iz prizemlja se čulo samo:

– Pššššššš...

– Dal sam mu pikicu. Sad je dobro, al se smanjil...?!

– Dobro, doktore – uvidio sam da je prekasno za bilo kakav spas. – To se događa kod nekih pacijenata. Glavno da pikica djeluje. Dobro si to napravio... A sad brzo mami po flaster da pacijent ne prokrvari! – Piksi nikada nije bio ponosniji.

19. LAKO ĆELAVCIMA

Obožavam šišanje! To vam je nešto što se teško daje i opisati. Smiješno, smiješno. Mama uvijek jednim udarcem hoće opaliti dvije muhe, a te muhe u ovoj priči smo Piksi i moja malenkost. Tako je i s kupanjem, ali njega ćemo ostaviti za drugu priču. Sad ćemo o šišanju i o tome kako naš brico ima konjića, plavog kao nebo prije pljuska. Na njega obavezno zajaše Piksi.

– Necu se sisati! – tu rečenicu ponavlja od kuće i cijelo vrijeme jašući to keramičko kljuse. Dok on jaše ja sjedam u pravi stolac, teta napravi puf puf s klompom po nekoj papučici na njemu i stolac se dignu. Mama mi sjeda iza leđa i lista novine. Vidim je u zrcalu. Sprema se na predstavu. Sa mnom je lako. Mene ošišaju kao ovcu. I gotovo. A onda je na redu Piksi.

– Necu se sisati! – mali ostaje pri svom.

– Pogledaj bracu kako je zgodan! – mama se baš ne trudi promijeniti spiku, uvijek isto kaže.

– Grdi je! – veli mali i ja se pogledam u zrcalo, pa se ozbiljno ražalostim. Dođe mi žao moje kose razbacane po podu.

– Piksi! – mama ustaje, povlači konjića prema teti i počinje prvi čin.

– Teta te neće sad šišati. Samo ćemo vidjeti kako će te ošišati kad ti budeš htio, dobro?

Začudo, mali klimne glavom. Bitno mu je da još malo posjedi na tom konjeku. Onda se svi sjate oko malca i govore kako bi oni njega. Tete plešu, ostale mušterije čekaju.

– Ovak, onda onak i cak! – jedna upornija je uspjela. Za to vrijeme mama odvlači Piksiju pažnju pokazujući mu prstom na ulicu.

– A pogledaj onaj kamion!

– Ovak, onda onak i cak! – mali ima već napola ošišanu glavu i to uopće ne kuži... Jer mama je brza:

– Joj, a gle tinuninu! – na sreću uvijek prođu i kola Hitne pomoći ili vatrogasci.

– Cak, cak, ovak, onak! – Piksi se pogleda na tren u zrcalo i ima kaj vidjeti.

– Osisan sam!

– Jesi, dušo. Bravo! – veli mama i dodaje:

– Sad sličiš na čovjeka!

– Bravo!!! – sve tete plješću, priključuju se i mušterije, jer im je već dojadilo čekanje.

– A sad siđi s konjeka! – u brijačnicu za to vrijeme obavezno uđu i drugi jahači. Djece u našem kvartu koliko hoćeš.

– Necu, ocu se jos sisati! – mali napravi uvijek obrat. Sad ga je teško odlijepiti od umjetne životinje.

– Idemo! – mama je platila i postaje nestrpljiva.

– Necu! – Piksi ošišan skače po konjiću.

– Odmah! – mama glumi mirnoću, ali iznutra kipi. Dosta joj je tih gluposti. Pomišlja u sebi kako je valjda već prestara za takva natezanja.

– Necu i necu! – Piksi je u svom filmu, kaubojskom.

– Ma, tko te šiša! – mama glumi da odlazi, hvata me za ruku i otvara vrata...

– Teta Slavica! – dobacuje joj Piksi nastavljajući jahanje.

Dobro je što je mama dobra s tetom Slavicom i što stanujemo blizu, pa se onda teta Slavica žrtvuje i dofurava Piksija na adresu kad ovaj shvati da smo mi stvarno otišli. I uvijek je isto. Lako ćelavcima!

20. RAMBO

Pričao sam vam čime se moja mama bavi. Za one koji priče čitaju odostraga da ponovim: moja mama vam se bavi životinjama. Nije ni čudo što nas stalno uspoređuje s njima, pa veli:

– Mačiću moj mali, štakorčiću moj, moja mala sovice, gušterač moj, pa sve do slone jedan, kozo, dosadna muho... Svakakve su živine u igri, osim jedne. Mama nas nikad ne uspoređuje sa zmijama. Ne zato što je zmije najviše zanimaju i o njima najviše piše, već zato ops, zapravo pojma nemam zašto.

Zbog svoje ljubavi prema zmijama mama nije imala ništa protiv kad mi je bratić Vodeni donio sljepića. Uz našeg dlakavog kostokopača, ribice i mačka Kreponju bio je to još jedan ljubimac. Dobro, tata baš nije bio oduševljen, a Onči pogotovo. Njoj se gade zmije i žabe. Osobito žabe. I osobito otkad sam joj jednu ugurao za vrat. Sjećam se da je vriskala pola sata. Ne zna se tko se više prepao, Onči ili žaba. Nisam to više nikad pokušao, jer je i meni mama ugurala nekoliko šamara.

Sljepića sam odmah nazvao Rambo, jer je bilo očito da je kit pravi majstor borilačkih vještina. Savijao se na sve strane. Izišao iz terarija. Tražili smo ga tri dana i napokon, našli ispod tatinog pisaćeg stola.

– Ha, ha, ha, lažeš kad zineš! – smijao se Bruno Guzonja dok mu se salo treslo od smijanja.

– Veliš zmiju? Možeš si misliti! – ni Tin Prdonja nije me shvaćao ozbiljno.

– Dobro, dobro – mislio sam u sebi i odlučio: Rambo sutra ide u školu! Planirano, izvedeno.

O tome što je bilo doznat ćete dvije rečenice kasnije. Rambo i ja smo se vratili iz škole i sjeli u trosjed. Rambo mi je ležao u krilu, a Kreponja ga je po stoti put njuškao i pokušavao nešto šapom.

Najednom je pozvonilo. Znao sam. Bio sam spreman. Na vratima je, naravno, bila moja učiteljica.

– I znate... i ravnateljica... i sva djeca... Cijela škola i susjedstvo... Pa još naš kolega psiholog... Znae, ima slabo srce... i ja. Ja sam na rubu živaca... Uh... Odvratno, zmiju u školu... – Kad se nakon tog razgovora mama vratila, strogo me pogledala i još strože rekla:

– Bum Tom, znaš da Rambu nije mjesto u školi!

– Znam – potvrdio sam. – Ali sad svi znaju da sam govorio istinu!

– Moraš znati, Tomice, da istina ponekad plaši! Osobito ako pod istinom podrazumijevamo Ramba.

Slušajući mamu sasvim sam zaboravio na njega.

– A zapravo, gdje je sad on? – upitala je mama, a ja sam slegnuo ramenima. Ovoga puta smo ga tražili samo dva dana.

21. ONČI I PAMĆENJE

Ne kaže se rupsak, nego ruksak! – srdila se mama na Onči. – Sto puta sam ti to rekla! Zar ne možeš zapamtiti?!

Onči je neke stvari zaista malo teže pamtila. I dandanas je to vidljivo. Recimo, nika-ko ne može zapamtiti pospremiti svoju sobu, donijeti uprljane čarape u košaru za prljavo rublje, reći hvala, oprati ponekad posuđe, pokupiti mrvice sa stola, javiti se tom svojom mobitelčinom mami kad kasni kući, jer je zahirila s frendicama.

– R kao riba, u kao uš, k kao krastavac, s kao svinjče, a kao ananas i k kao drugi krastavac – rekla je mama, ali Onči je posebno zbunilo ovo s krastavcima. Možda da je mama imala drugu taktiku, možda.

– Već ideš u peti razred, a još govoriš rupsak. I ne samo to. Sad mi je jasno zašto upotrebljavaš dva u ispred dućana. Ti dućan ustvari zoveš udućan i zato veliš: idem u udućan! O Bože, gdje sam pogriješila?! – hvatala se mama za kosu.

– Pa nije to tako važno! – Onči je na to gledala prilično hladno. Nisu je se previše dojmile mamine riječi.

– Ali, Onči, što će misliti ljudi?!

– Baš me briga! – Onči bi se poslije ovih riječi obavezno pokupila u svoju sobu, sa svojim rupsakom.

Mama je razmišljala i razmišljala i tako nekoliko dana, pa se sjetila:

– Znam. Jednostavno ću sakriti taj njen ruksak i stvar je gotova. Dućan ne mogu sakriti, pa ću se s udućanom malo bolje potruditi. To je već pola problema. Glavno da riješim ruksak. Kad naraste valjda će joj doći samo od sebe. Valjda.

I tako je mama spremila ruksak u podrum. No ispostavilo se da time problem nije ni upola riješen, jer je Onči stalno zapitkivala:

– Gdje je moj rupsak? Gdje si mi sakrila rupsak? Hoću svoj rupsak! – I slično.

Ipak, nakon nekog vremena stvar se smirila, možda i stoga što joj je mama kupila neku roza torbetinu koja se Onči jako dopala.

Sve se vratilo na početak s Ončinim rođendanom. Mama joj je kupila zlatne naušnice, baka Štrudla pidžamu, baka Duda hlače, kuma posteljinu, a tata... Tata je došao držeći u ruci poveći smotuljak. Onči ga je pažljivo odmotavala.

– Tata! Kupio si mi rupsak! – povikala je blistajući od sreće.

– Rupsak, rupsak, opet imam rupsak! – vikala je Onči, a mama je tako gorko uzdah-
nula da je pogasila svih jedanaest svijeća na Ončinoj torti.

22. KOMBINE

Naš susjed Kruhonja razvozi kruh kombijem. To je stari kombi i već u pet ujutro svi se nakratko probudimo kad čujemo:

– Krh krh krh... – to gospodin Kruhonja pokušava upaliti kombi. Obvezno mu uspije nakon, ajme, dvadesetog krh.

– Kombine! – nakratko se javio Piksi, a ja sam mu pokušavao objasniti da nije kombine nego kombi. No teško je to razjasniti tupavcu u pet ujutro. Otkad spavamo u istoj sobi život mi se promijenio.

– Blaco – rekao mi je neki dan ujutro dok smo jeli slance i pili kakao i čaj – zakaj ti mene klivo ucis? To je bil kombine!

– Dečko! – odgovorio sam mu svisoka – ako si se skinuo s pelena ne znači da si popio svu pamet svijeta.

– Al to je bil kombine! – mali je bio uporan kao Tin Prdonja kad krene opaljivati nakon velikog odmora na kojem se namlati klope. Uvijek traži dvaput repete, a uopće nije debeo, recimo poput Brune Guzonje. Ha, valjda mu sve ode u vjetar.

– Kombine! – nastavio je dečko.

– Kombi!

– Kombine! – postajali smo sve glasniji, a onda se javila mama iz kupaonice:

– Zvonko! – a tako ga je zvala samo mama, za sve je ostale bio tata Šaki. – Jesi li možda vidio moj žuti kombine?

Tata nije ni uspio odgovoriti, a Piksi je već zaškripao:

– Kombi je ispod mog jastuka.

– Kombine, valjda? – ispravio sam ga.

– Kombi! – nastavio je on.

– Kombine! – nisam se dao balavcu zezati.

– Kombi! – pratio me u stopu.

– Što radi ispod tvog jastuka? – prekinula je mama naš rat bez granica.

– Pojma nemam!

– Bum Tom, donesi mi ga! – naredila je mama.

– Zašto baš ja? – promrmljao sam si u bradu. Dok sam se penjao stepenicama po taj mamin kombine, susjed Kruhonja se vraćao iz dostave onim svojim starim kombineom, ovaj kombijem!

23. ČOKOLADE

Niste čuli mog tatu Šakija kako pjeva? Niste? O, pa vi onda niste čuli ništa. Zaista ste puno propustili. Samo kad vam velim da mog tatu Šakija znamo zvati i tata Kantata, a to je onda kad mu dođe slično kao i mami. Za mamu tata veli da joj dođe ono vrijeme, a kad tati dođe to vrijeme mama veli da je totalno skrenuo. Fućka po cijele dane. Opasna je konkurencija vrapcima na dvorištu, a o pijevcu Kuruzinog tate da i ne govorimo. U povjerenju, on osim što uzgaja mini kukuruze ima i tog mini pijevca koji, jadan, mora jesti tu kuruzu, kako bi Kuruzin tata znao je li mu kuruza uspjela. Pijevac rijetko izlazi na dvorište, Kuruzin tata ga drži u špajzi i on se iz te špajze javlja nekoliko puta dnevno. Kad je tata raspjevan ponekad se znao dogoditi i duet.

Moj tata Šaki htio je nekad postati poznati pjevač, ali smo se svako malo pojavljivali mi i on je cijelu tu priču odgodio, kako veli, za bolja vremena. Ja to ne kužim, pa neće valjda pjevati na kiši. Evo primjera našeg strica. To je tatin brat Mirko i svi ga od milja zovu Mirkofon zato što stalno pjeva na mikrofona. On je poznati pjevač i njemu nikad vrijeme nije loše. A on ima isto djecu. I to ne pitajte kako zločestu djecu! Filipolino i Nina Šlapica su najzločestiji klinci koje znam. Rođeni zločestobe. Pa ipak, stric pjeva i pjeva. Jako je poznat i često ga vidamo na televiziji, iako ću vam nešto reći, ali da zaista ostane među nama, kaj? E, pa ja sam siguran da moj tata bolje pjeva od strica, ali je moj tata lijen. Lijen!!! Upravo tako. Da nije sigurno bi već propjevao. I uz nas i uz sve poslove koje mora napraviti. Sigurno!

Jučer nas je posjetio stric Mirkofon. Donio nam je dvije čokolade iako dobro zna da je nas troje. Onči je opet ostala kratkih rukava, ali tješim se, ona ima Kuruzu. Čuo sam na svoje uši kako je prijateljici Kutiji rekla da joj je Kuruza tak slatki da bi ga najradije pojela. Kaj je sprječava?! Ja se u to ne bih htio miješati.

Stric Mirkofon je škrt kao i naš djed i naša ga mama zbog toga zafrkava, a on se pravi da ništ ne kuži. Jučer, kad je donio one čokolade, mama mu je rekla:

– Mirko, te smo čokolade prošli put donijeli Zvonko i ja Filipolini i Šlapici. Zašto ih nisi dao djeci?

Strina Cigla i stric Mirkofon podjednako su škrti i kad bi nešto dobili dalje su to poklanjali.

– Kak znaš da su to te čokolade? – upitao je stric moju mamu malo posramljen.

– Označila sam ih! – i onda je mama pokazala nešto sitno napisano na njima. Lijepo je pisalo: Filipolino i Šlapica. Stric se predao. Nije imao riječi, najradije bi zapjevao. Piksi i ja smo postali nestrpljivi. Piksi još nestrpljiviji.

- Mama, možemo mi konačno to poklopiti? – upitao sam žvačući čokoladu na daljinu.
- Možete! – rekla je mama pobjednički se nasmijavši.

24. OPASNA PUŠKICA

Već sam vam pričao koliko igračaka imamo. Užas jedan! Ponekad i mene već živciraju kao mamu. Osobito kad ih moram spremati. Baš sam si jutros nekaj mislio: Da me netko pita što bih radije, Sanjicu ili igračke, ja bih rekao Sanjicu. Stalno mislim na tu curu. Osobito otkad je posudila ono šiljilo Tinu Prdonji. Nisam mogao vjerovati. Čime je to Tin Prdonja zaslužio? Nepravda! Ipak, kad bih već trebao takvo što birati, od igračaka bih ostavio neke, a jedne od njih više i nema. Mama ju je bacila u smeće, ali za pravo najpraviije.

– Pa, jesi li ti normalan?! – uzviknula je. – Zvonko, rekla sam ti da neću oružje u kući! – tata mi je kupio prekrasnu puškicu koja se punila raznobojnim kuglicama koje bi onda iskakale iz nje kad bih ja puknuo.

– To je opasno! Evo, gledaj ga! – pokazivala je prema meni. – Evo, može pogoditi malog... Recimo u oko! – mama je znala sve napuhati.

– Pazil bum! – rekao sam bojeći se za sudbinu svoje puškice, jer mi je već jedan pištolj netragom, u najtajanstvenijim okolnostima, nestao. Poslije sam skužio da se Predsjednik igra njime. Bilo mi je jasno da je to moj pištač, ali nisam to mogao dokazati. Predsjednik je dečko koji ide u susjedni razred i najpametniji je od svih nas. Taj zaista sve zna, ali voli i zapovijedati, pa je tako od prvog razreda predsjednik akavaca. A ja sam bekavac, idem u peti be. Predsjednikov tata voli njuškati po smeću. Jednom smo čak išli na neku njegovu izložbu na kojoj sam prepoznao i svoju staru kapu koju je mama isto bacila. Predsjednikov tata ju je obojio i objesio na tanku špagu. Svašta. Bio je na televiziji kao i stric Mirkofon. Po tome sam još sigurniji da je onaj pištač moj.

Čvrsto sam držao tu puškicu kad god je mama prolazila sobom strahujući da mi je ne otme.

– Bum, bum! – nabijao sam šarene kuglice. Ciljao sam na određena mjesta i vježbao gađanje. U jednom trenutku Piksi se pokliznuo i pao, a kad Piksi drosne on obavezno zapili.

Ovako:

– Auuuu auuuu jaoooooihhh njajjjhhhh... Mama! – i zove mamu. Balavac! Tužibapko!

Mama je dojurila i odmah sve svalila na puškicu. Znao sam. Otela mi ju je iz ruku. Samo što mi nije prste iščupala.

– Pogodio si ga? – vičući je upitala.

– Nisam! – branio sam se, a Piksi od derače nije mogao progovoriti.

Mama je držala pušku u rukama kaneći je negdje odnijeti ali, na nesreću, u njoj je bila jedna zelena kuglica spremna za opaljivanje. Piksi je krenuo prema njoj da se pomazi i utješi, a mama je kanila, valjda, na trenutak odložiti svoje oružje. Puška je opalila, kuglica je poletjela. Ravno Piksiju u oko!

Nesreća se tek smirila i opet je nastala urlaonica.

– O, Bože, jesam te? – pitala je mama dok je Piksi plakao i plakao. Kraj oka mu se pojavila velika crna mrlja.

– Zvonko! – zvala je ljutito mama tatu. – Vidi kaj si napravio?!

– To si ti napravila, mama! – ubacio sam se i zaradio besplatni šamar.

Trebalo joj je pola sata da umiri Piksija.

– Buci, buci... – njihala ga je mama. – Što će bebici mama dati da se bebica smiri? – pitala ga je. – Reci, bebice, jadna moja bebice...

– Hocu pusku od blace! – mali je ispalio kao iz iste te puške.

I mama mu je dala. Da ga umiri. Bio sam ljut ko paprika, a mali lukav ko lisica. Uvijek je pobjeđivao. Opet sam ni kriv ni dužan bio optužen i kažnjen.

Piksi se cijelo popodne igrao mojom puškicom. A onda je puškica preko noći nestala.

– Preopasna je to igračka, Zvonko – čuo sam kako mama govori tati.

– Osobito kad se ti s njom igraš! – poklopio ju je tata i zbog toga sam bio jako ponosan na njega!

25. MAČAK

Kad sam donio mačka mama nije bila oduševljena.

– Pa kud još mačketina?! Zapišat će nam sve tepihe, a znaš da su upravo došli sa čišćenja...

Pogledavao sam u tepihe zaključivši kako mama priča gluposti, jer tepisi uopće nemaju noge i nisu mogli doći... I to još sa čišćenja... Ali mama je nastavila guslati:

– Pa otkud ti ta zvijer? Zar nemam dosta posla i bez nje?! – a najsmješnije od svega:
– Pojest će ga Benzo!

Benzo ne jede mačke. To je definitivno. Odmah sam to provjerio stavljajući bezimenog mačka na Benzinu njušku. Bilo je očito da mu se uopće ne sviđa, mislim, onako da bi ga pojeo, rastrgao ili nanio kakvu štetu. Naprotiv, Benzin rep je pokazivao da ga novo društvo veseli.

– Otkud sad ta živina? – mama je bila uporna, jer ja sam mačka dofurao poslije škole onako kako se fura torba s tenisicama za tjelesni. Onako pod normalno, kao da je to sasvim nešto svakodnevno dofurat mačka iz škole.

– Dal mi ga je striček! – odgovorio sam.

– Koji striček? – mama je bila sumnjičava.

– Striček iz Majine ulice – zamislite, jedna Maja sa samo deset godina dobila je svoju ulicu. Svi su tu ulicu u kojoj je Maja stanovala zvali Majina ulica. Nitko nije imao pojma kako se ona ustvari zove, a pravi je natpis tko zna kada završio u smeću kad je jedan drugi striček popravljao fasadu na kojoj je on stajao. Majina ulica je slijepa i u njoj uvijek ima puno djece.

– Pokazat ćeš mi tog stričeka! – mama je očito prijetila.

– Dobro – rekao sam i uzeo tanjurić da mačku natočim vode. Mama je to promatrala u očitoj nedoumici: ostaje li mačak ili ide natrag. Ali kamo? Gdje je taj striček?

U međuvremenu je došao još jedan striček koji je zapisivao koliko smo potrošili plina. Tu se mama skroz zaboravila i malo-pomalo mačak je već dva sata bio u kući.

– Mama, može ostati? – upitao sam kad sam vidio da je mama dobro raspoložena. Prije toga netko joj je valjda nešto lijepo javio telefonom.

– Vidjet ćemo što će tata reći! – znao sam da to znači pristanak, jer tata se obično složi s mamom.

Kad je Piksi došao iz vrtića gotovo pa se nije upišao od veselja.

– Maca, maca! – vikao je i povlačio bezimenog jasnika za rep.

– Ne smiješ to raditi, to ga boli! – vikao sam na njega.

– Smijem, to je maca vlak! – i tako mu je Piksi nadjenao prvo ime. Mačak ga je nosio sve dok nije malo ostario, a onda se i ulijenio i po cijele bi dane samo spavao. Otad pa do dana današnjeg zbog toga je postao mačak Kreponja.

– A tko je onda lokomotiva? – šalila se Onči kad je čula prvo ime mačka.

– Ja! – vikao je veselo Piksi.

Sutradan je mama kupila mačju hranu i bilo je stoposto jasno da mali brkonja ostaje. Mama mu je čak kupila i ogrlicu sa zvoncem da slučajno baka Duda i baka Štrudla ne stanu na njega, jer baka Duda i baka Štrudla su malo debele, ali jako slabo čuju i tu se krije opasnost za mačka koji se voli motati oko nogu.

I tako je mačak Vlak, a kasnije Kreponja postao član kućnog savjeta.

Onda je jednog dana jedan striček pozvonio na vrata. U ruci je nosio nešto slično konzervi. I bila je konzerva. Mačje hrane!

– Čuo sam da je moj mačak kod vas! – rekao je mami.

Trudio sam se čuti razgovor.

– Ah, vi ste taj gospodin?! – rekla je mama i nastavila: – Vi ste mom sinu dali ovog prekrasnog mačka?

– Dao?! – stričekove obrve su se naglo izdigle poput antena. – Nisam ja tom šmrkonji ništa dao. On ga je sam uzeo. Ukrao!

Na maminom licu onaj se osmijeh lagano, ali sigurno pretvarao u ljutnju, ljutnja u bijes. Povukao sam se s prozora u sobu čekajući što će se dogoditi.

Mama se ubrzo vratila s onom konzervom mačje hrane. Čekao sam.

– Ovo ti je zadnji put da kradeš!

Šutio sam i dalje čekao što će se dogoditi.

– Jesi me čuo?

– Jesam, mama – odgovorio sam skrušeno.

– Imaš sreće što je striček dobar i što ima još šestero mačaka. Ali, to nije način!

Gledao sam sad u mamu sad u Vlaka.

– I rekao je da mu dajemo samo ovakvu s jetricama – mama je mislila na hranu koju je striček donio. – To je, veli on, najbolje za mlade mačketine.

Za to se vrijeme mačak po treći put popišao na tepih.

26. KREMENKO

Jeste li ikad bili u šopingu s malom trogodišnjom dosadom i velikom šesnaestogodišnjom dosadom, i tatom i mamom koji stalno pričaju nešto jako, jako dosadno. Niste? I nemojte! Onči, Piksi, mama, tata i ja otišli smo u šoping centar kupovati Onči hlače, Piksiju majice, meni nešto za školu, a još smo morali kupiti i nešto klope.

Meni je bilo strašno dosadno, a bio sam prevelik da se valjam s klincima u igraonici. Bio sam prevelik i da sjedim kao nekad u onim velikim, željeznim kolicima, a premali da sjednem u kafić i naručim si pivo. Kao tata!

Mama i tata su se nakupovali. Čak im je iz kolica ispao zahodski papir, tako su bila puna. Piksi se za to vrijeme valjao s ostalim bebadosadama po šarenim, plastičnim kuglicama. Pokupili smo ga kad smo prešli na odjel onoga kaj nije za jest. Onči je birala, ali joj se ništa nije sviđalo. Nakon dva sata našla je nešto što joj se sviđalo, ali se to nije sviđalo mami i tati. Tu je pukla svađa. Trajala je pola sata. Za to vrijeme se Piksi uspio sakriti. Tražili smo ga jedan sat. Teta je zvala na razglas:

– Piksi, traže te tvoji. Čekaju te kod kuhinjskih krpa!

Nakon petnaest minuta s druge strane šoping centra začuo se glas:

– Pronađen dječak, odaziva se na ime Piksi. Čeka roditelje kod čarapa.

– Gdje si bio? – mama je bila sva izvan sebe.

– Tu! – Piksi je mirno odgovorio. Kao da smo se izgubili mi, a ne on.

Ustvari, on se zavukao ispod vješalica na kojima su visjeli kaputi. To nam je rekao prodavač koji ga je izvukao. No, dobro, sad smo opet bili svi skupa. Ali, to još uopće nije bilo gotovo.

Otišli smo nešto popiti. U restoran iznad. Svi smo sjeli, samo se Piksi vrtio oko nas. Nikako se smiriti.

U jednom kutu restorana neka je teta prodavala bombone, a pokraj vitrine s bombonima stajao je veliki, šareni Kremenko od stiropora. Veći od tate. Baš kad je tata plaćao konobaru, Piksi se zaletio u namjeri da zagrlj čovjeka od stiropora. Njemu je često dolazilo to grljenje, pojma nemam zašto. Zaletio se, ali Kremenko nije bio baš čvrsto prizemljen i pras, pao je zajedno s Piksijem.

Svi u restaču su pogledavali prema tom mjestu. Opća senzacija. Moji su se pravili da Piksi nije naš. Kremenku su se odvalile dvije noge i uzrujana prodavačica ga je uzalud pokušavala uspraviti.

– Ajme meni, ubili mi reklamu, ajme meni! – kukala je i nastavljala: – Tko će meni to platiti? – samo što nije plakala za ostacima lutka.

Tata je sredio račun i svi smo na njegov mig ustali i krenuli prema stepenicama. Moji su se još uvijek pravili da Piksi nije njihov... Iz daljine se čuo glas ucviljene tete za bombone.

– Čije je ovo dijete? – Piksi je shvatio da je vrijeme brisanja i pridružio nam se.

– Ste vidli? – počeo je kad nam se priključio, a mama se pravila kao da se ništa nije dogodilo.

Kad smo bili pred autom Piksi je zatražio:

– Ja bi bombone! – na te ga je riječi mama klepnula po turu.

– A zakaj me tucēs? – krenuo je mali, ali kad smo se svi okrenuli prema njemu i u isti glas zavikali:

– Kremenko!!! – shvatio je o čemu je riječ.

No nakon pet minuta vožnje dosada je opet izjavila:

– Mama, a zakaj mi neces kupiti bombone?

27. ZUB VREMENA

– Eh, kako je lijepo! Svježje! Je li, Zvonko?! – mama je bila zadovoljna nanovo obojenim hodnikom. Zaista je bilo drukčije. Tek se sad vidjelo koliko je bio uprljan. Nisu ga bojili otkad je Onči krenula u školu, a ta ista djevojčica na tom je zidu naučila crtati i pisati. Kad je malo narasla, ona i te njene cice, kraj svoje sobe na tom istom zidu zapisivala je i telefonske brojeve.

Uz to, nekoliko puta se, vjerovali ili ne, po njemu prolio sok, i kakao, bilo je tu i osušanih šmrklji, ubijenih komaraca, jedan zeleni mumificirani smrdljivi martin... Šlag na sve stavio je Piksi koji je ostavljao čokoladne otiske prstiju gdje god je stigao. A sad je sve bijelo.

– Savršeno! – rekao je tata diveći se svom djelu. Bojio je taj zid cijeli vikend. Popio je, doduše, deset piva, ali je napravio čudo. Hodnik se nije dao prepoznati.

Piksi ga je promatrao i nešto kuhao u sebi. Vidjelo se malom na faci da mu nešto u glavi nije poslagano kako treba.

– Ne sviđa mi se! – rekao je kratko i tužno.

– Zašto, Piksi? – mama je bila iznenađena.

– Nema više dinotaura! – mislio je na moj crtež koji sam našarao prstom zamazan eurokremom.

Nakon toga nitko više nije govorio o hodniku, samo je mama još nekoliko dana ponosno njime gazila. A onda jedno jutro, dok je išla vješati rublje, otvori vrata hodnika i:

– Ahhh!!! – vrisne što je jače mogla. – Što je to?! – na dotad bijelom zidu lijepo je pisalo crnim markerom $4 \times 8 = 35$.

– Bum Tom! – pozvala me mama, a ja sam se pravio da učim. U to sam vrijeme morao naučiti tablicu množenja. Sva je sreća što je bilo već pola dva pa sam poslije maminog pitanja zapalio u školu što sam brže mogao i što je mamu u taj tren netko zvao telefonom. Na vratima mi je samo uspjela doviknuti:

– O ovome ćemo još razgovarati kad dođeš iz škole!

Kad sam došao kući Onči je ručala i poslije klope se, po običaju, zavalila u trosjed. One njene dvije dlakave papuče s likom čupavog pekinezera bile su razbacane po sobi. Mačak Vlak koji je već postao Kreponja upravo se zabavljao desnom. Krenuo sam odnijeti torbu u sobu i imao što vidjeti. Ispod onog $4 \times 8 = 35$ dopisala je 32 i još dodala: tupavče!

– Pssst! – šapnuo sam joj. – Jel to vidjela mama?

- Kaj ja imam s tim? – Onči se pravila da nema pojma o čemu govorim.
- Ne muljaj! – rekao sam joj, a onda nas je pozvala mama u svoju kuhinju.
- Ja sam mislila da imam posla s pametnom djecom – rekla je mirno. Pojma nemam otkud joj taj zaključak... – Ali...

Kad je došao tata dogovorili smo se da popravimo matematiku na zidu i da se suzdržimo od daljnjih radova u tom smislu. Uostalom, u našoj kući ima dosta papira, a zna se čemu on služi osim potrebama zahoda.

No, kad je Piksi došao iz vrtića i kad je vidio zid, kao da je ugledao semafor s upaljenim zelenim svjetlom. Što je taj mali napravio, ljudi moji... Zid je sve više sličio onom starom.

– Tomo, nacutaj mi dinaca! – morao sam birati između mamine špotancije i Piksijeve sreće. Iskazao sam se. Ovaj dinač bio je duplo veći od svog prethodnika. Mali je bio oduševljen.

Na kuhinjskom sastanku nakon svega toga naše je vijeće staraca odlučilo: prepustiti zid zubu vremena, a to znači našim rukama.

- Ne isplati se! – rekla je utučeno mama.
- Ipak je svježije! – dodao je tata.
- Je. Zatvori prozor! – mama se već prepustila drugim brigama.

28. MAMINE TAJICE

– Hu hu hu, ha ha ha, hi hi ho, oh! – tete u vrtiću držale su se za trbuhe da im ne puknu. Teta Mirjana je čak pozvala i tetu kuharicu, i čistačicu i ravnateljicu i tetu iz računovodstva kako bi im se pridružile u valjanju od smijeha.

Piksi ih je blijedo gledao. Nije mu baš bilo do smijeha, jer sve su se one smijale njemu. Zapravo, ne baš njemu, nego onim smiješnim tajicama u kojima ga je tata dofurao. Tata Šaki se taj dan strašno žurio. U devet je imao neki sastanak, a mama je otputovala na dva dana u Opatiju, na seminar posvećen jadranskim gušterima. Kuća je sličila cirkuskom šatoru i dobro da je baka Duda obećala kako će doći napraviti reda, jer bi mamu uhvatilo srce da vidi kako smo održavali taj red. A mama od svega najviše voli red, mislim, poslije nas. Nas ipak najviše voli, to se mora priznati. Ne bi nas zvala svakih pola sata i pitala:

– Tom, je li sve u redu?

– U redu je, mama! – lažem kad to zinem i sram me od pogleda na nered.

– Budite dobri, vidimo se! – i tako moja mama misli da je sve O. K. I bilo bi da ja mogu naći svoje tenisice, bilježnicu iz matematike i svoj sat. Ali ne mogu ih naći u toj gužvi. Tražim ih otkad je otišla. Onči pak ne stigne. Škola i Kuruza joj oduzimaju cijeli dan. Moramo je shvatiti, ah!

Kako mama voli red tako je i priredila tati robu za Piksija, jer on se jedini u kući ne oblači sam. Priredila mu je robicu za dva dana vrtića. Na nesreću, tog jutra kad je putovala ostavila je svoje crne tajice i smeđu majicu preblizu Piksijeve robice.

Tata je u polumraku Piksiju navukao mamine tajice. One su bile na rastezanje, ali pri boljem svjetlu bilo je vidljivo da to nije ni približno Piksijev broj i da su to ženske tajice, mamine tajice!!!

– Ha ha, ho ho, oh, hi ha ho, ah! – tete se nisu mogle zaustaviti. Piksi je, doduše, tati o tome nešto jutros napomenuo u smislu:

– To nisu moje lace! – ali se tata jako žurio i odgovorio mu:

– Nemoj me zafrkavati, žurim!

Piksi je kuhao. Kad je tata došao po njega isplanirao je popriličnu odštetu.

– I kamion s prikolicom, i još legaca, i slikovnicu i... – zastao je – setil bum se kad mi kupis sladoned i ovaj... Picu!

– Da nisi to pričao mami! – tata je to pokušao izreći što blaže. Najradije bi mu zaprijetio, ali ga je mali prekinuo na početku...

- Obećavaš?
- ... Eh, da, setil sam se... i jednog najvećeg dinara i tli čokolade i onaj auto na batelije... – nabrajao je Piksi cijelim putem do kuće.

29. POSPREMANJE

U našoj kući imamo puno kasica trasica. Piksi ima kasicu prasicu, ja imam kasicu u obliku peseka, mama i tata nekakvu stonogu koja je uvijek prazna. Provjerio sam! Samo Onči ima pravu crnu blagajnu s dva ključa o kojima sam već pričao. Ona je imala kasicu trasicu mucicu u obliku mačkice, ali je ona tresnula kad je Piksi htio dohvatiti njen fotoč. Onda je Onči poludjela i rekla tati:

– Dosta je bilo! Hoću sef! Neprobojan, neproziran, najsigurniji na svijetu! – i dobila ga je, jer Onči sve dobije. Ne znam na koju foru, ali tako je. Meni samo nije jasno kaj će joj ta blagajna kad ionako ne zna skupljati novce. Odmah ih potroši. Piksi i ja nismo takvi. Dobro, Piksija sam osobno nekoliko puta malo zblendao, nagovorivši ga da se mijenjam.

– Piksi, evo, daj ti meni svoju stotku, a ja ću ti dati više! – i tako bih ja njemu razmijenio stotku, recimo od djeda Makija, i vratio mu osamdeset po deset i mali je bio presretan. Mislio je da ima više love nego što je imao. Naivac. Dobro, poslije me malo pekla savjest, ali sam je uspio ohladiti sladoledom. Klinjo ionako još ne zna pošteno trošiti. Uostalom, nisam li vam rekao da uvijek umjesto njega moram pospremati. Bože moj, moram si to nekako naplatiti.

Eh, sad oko tih kasica! Najbolji je štos bio kad je nestala Ončina kasica. Onči se tu jako raspalila, jer je u nju stavila neku lovu koju su joj dale baka Duda i baka Štrudla za rođendan. Tjedan dana nakon toga mama ju je stalno moljakala:

– Onči, pospremi si sobu! Onči, daj sredi si tu sobu! Onči, molim te, što će reći ljudi kad vide u kakvom ti je stanju soba?! Piksijev rođendan je pred vratima, sredi sobu!

– Tko je pred vratima, pa nitko ne zvoni?! – Onči se zekala, ali mama je bila ozbiljna. Najozbiljnija.

I onda je nestala kasica.

Onči je prevrnula cijelu sobu. Ispraznila ormar, raščistila ono ispod kreveta. Pronađene su davno izgubljene čarape, gaće s likom Miki Mause, čak i jedna knjiga iz knjižnice, dvije kasete, nekoliko ukrasnih ukosnica, šiljilo i kutija mentol bombona. Ali, kasice nigdje! Sve je to Onči poslije vratila natrag, sve složila, uredila. Soba se nije mogla prepoznati. Kao da Onči nikada nije stanovala u njoj.

Kad je sve bilo gotovo, mama joj je pokucala na vrata, čestitala na spremanju i svečano joj uručila onu njenu izgubljenu kasu.

Onči je bila malo ljutita, ali je priznala da mamina ideja nije loša. Uostalom i Onči se svidjela, za promjenu, uredna soba. Sad je čak mogla planirati i Kuruzino gostovanje.

30. NOVA IGRAČKA

Tata nije mogao odoljeti.

– Kupit ću ovo Tomici, pa što pukne! – pred njim je stajao veliki gumeni dinosaur iz čije je, da prostite guzice, virila žica na koju je bio prikvačen mali tenk. Kad bi se taj mali tenkač stisnuo iz dinača su se čuli strašni zvuci, a uz to se još strašnije i tresao.

– Kako hoćeš, ja ne bih trošila na te gluposti. Puna mu je soba praživotinja – tu je mama mislila i na kolone preminulih mrava i komaraca koji bi se u našoj kući pojavljivali živi ujesen, a ugibali pred zimu. Nikom nije bilo jasno zašto, a kad je tata vodio Benzu veterinaru, upitao ga je nešto i o tome, pa mu je ovaj, slasno se nasmijavši, odvratio:

– Nisam ja doktor za mrave i komarce!

Kao što je Piksi bio lud za vlakovima, tako je Bum Tom ludio za dinosaurima. Svake vrste i veličine!

– Kupit ću! – tata je odlučio.

– Dobro, onda ja onu tavu mogu zaboraviti? – upitala je mama tužno.

– Možeš!

Kad sam vidio tog dinača urlikao sam od veselja. Piksi je bio još beba. U to vrijeme su ga zanimalo samo mamine cice. Dakle, nije predstavljao ozbiljnu konkurenciju. Onči također.

Obilazio sam oko dinača kao mačak oko vruće kaše. Tata je pritisnuo onaj tenk. Dinač se oglasio. Faca mi se smračila.

– Što je, Tomek?

– Neću! – viknuo sam.

– Što nećeš? – upitao je tata, a mama se javila iz kuhinje:

– Rekla sam ti da to nije za njega... Premali je.

– Nisam mali! – viknuo sam uvrijeđeno.

Kad je dinač prestao urlati objasnio sam tati da mi se ne sviđa to što on urla i da mi se ne sviđa ni ta žica ni taj tenk.

– Ali, sine, znaš li koliko sam to platio? Baš zbog te žice i zbog tog tenka?!

Mene to uopće nije zanimalo. Tata je nakon petnaestak minuta nagovaranja držao u rukama škare. U trenutku kad je cvikao onu žicu s tenkom mogle su mu se vidjeti suze u očima.

Dinač je u trenu postao jeftina, obična gumena igračka.

– Sad mi se baš sviđa! – povikao sam i zagrlio čvrsto svoju novu igračku.

31. ŠAH

– Donesi mi, molim te, onog konja ispod ormara! – tata me je zamolio.

– Tata! – zazvao sam tatu pridižući ga.

– Molim! – tata je bio umoran pa se zavalio u trosjed.

– Sjediš na kraljici!

– Na čemu? – tata se počeo vrpeljiti.

– Sjediš na kraljici, a iza leđa ti je top! Pazi da ti ne padne na glavu, pazi!!! – tata se okretao, podizao, da bi na kraju ustao i povikao prema mami:

– Tko u ovoj kući igra šah? – to se odnosilo na mamu.

– Sa čime? – mama je htjela dati do znanja da je šahovska kutija poharana. Opet.

– Mogla si ga negdje spremiti, a ne ovako...

To nije bilo ni blizu istine. Mama je u više navrata pokušavala spremiti šah na sigurno, kao uostalom i tata svoje markice, ali Piksi i ja smo ga se uvijek nekako dočepali. Vadili bi figure, loptali se njima, kuckali, bockali, a na kraju bi ih pošteno razbacali. Po cijeloj kući ležali su konjeki, topovi, kraljice i kraljevi, kao nakon neke teške bitke.

Mama više nije imala snage kupiti ih. Ponekad je znala upotrijebiti metlu, ali u posljednje vrijeme je odustala.

Tata je odlučio složiti figure i sakriti ih na mjesto kojeg se sjetio, onako u hodu.

– Znam, šah ide u ormar iza piva. Tamo nikad ne njuškaju! – mislio je kako se sjajno dosjetio.

Nakon pola sata sam povikao:

– Tata! Piksi se igra pivom!

Tata nije mogao vjerovati. Kako je nanjušio?! Kako?!

– Tu je! – čulo se Piksijevo zazivanje. – Odi sim, blaco, tu je!!! – vikao je kao da je otkrio najveće blago.

Ali, tata Šaki ne odustaje tako lako. Nakon toga pokušao je igrati sa šahom skrivača u špajzi, ispod kaputa, u pećnici, iza perilice, čak mu je padala na pamet i pseća kućica. Sve je bilo uzalud. Mi klinci bili smo rođena njuškala.

– Odustao si? – upitala ga je mama vidjevši ponovno razbacane figure po sobi.

– Aha... – tata je bio pobijeđen. Skroz-naskroz.

– Ionako nemam vremena igrati šah! – olakšala mu je mama.

32. POŠTENE BATINE I ZLOČESTI RADIJATOR

– Dvoni!!! – vikao je Piksi. Zaista, netko je zvonio na vratima.

– Tko bi to mogao biti? – pitala je mama već dovoljno iznervirana posjetom dječjoj bolnici u kojoj su mi uslikali glavu.

Tog se dana, naime, Bruno Guzonja zaletio u mene. Pod odmorom. Usput je srušio i Tina Prdonju, a ja sam tako nezgodno pao nabivši glavu u radijator da mi je izbila čvoruga slična Sljemenu.

– Luđaci! Ti klinici, mali divljaci! – vikala je mama.

Na sreću, udarac je bio površan i meni je u glavi ostalo sve na mjestu. Onako kako je stajalo i prije bliskog susreta s radijatorom. Liječnik me je prozvao »radijatorkom« i odredio mi tjedan dana strogog mirovanja. Cijelo sam vrijeme razmišljao koja je razlika između blagog mirovanja i strogog. To mi je bilo jako smiješno.

– Moram biti ozbiljan kad ležim, jel, mama? – mami nije bilo do šale, jer je umjesto na neko važno predavanje morala u bolnicu. Ipak, bila je zadovoljna što se sve sretno završilo.

– Buno Duzonja! – povikao je Piksi prepoznavši dječaka na vratima. – I neka teta! – bio je to zaista Bruno Guzonja i njegova mama.

– Znaite, gospođo, ja sam tako prebila Brunu da mu više takvo što neće pasti na radijator, pardon, na pamet! – bila je zbunjena...

– Niste trebali! – mama je to rekla onako kako se to kaže kad vam netko nešto donese u goste, na primjer, deset deka kave i čokoladu, ali ona zaista nije odobraval batine.

Bruno Guzonja je na licu nosio velike crvene oči. Vidjelo se da se pošteno naplakao.

– Hajde, sad se lijepo ispričaj! – mama je dofurala Brunu da mi se lijepo ispriča. Kao da se ispričati može i ružno.

– Kavica? – upitala je mama Bruninu mamu.

– Može – i dok su one pijuckale kavu, Bruno i ja smo razgovarali. Onda smo se počeli igrati plastičnim čovječuljcima. Kao da ništa nije bilo. Pa, i nije! Ako izostavimo jedne dobre batine i jedan zločesti radijator.

33. PROPALA VEČER

Dok smo na moru ja se uvijek s plaže vraćam hvatajući guštere. Uhvatio bih jednog ili dva, a onda bih se njima igrao tako što bi ih puštao da plaze po meni. To su teško podnosile žene slabijeg srca, dok je mama na sve gledala dosta blagonaklono trudeći se da guštere na vrijeme vratim u prirodu.

Jednom su nam u goste stigli Cilerovi. Onako u prolazu, na jedan dan. Tata je Cilerovima bio dužan neku uslugu, pa je odlučeno da ih se izvede na večeru uz more. Znajući kako se Cilerica plaši životinja bilo koje vrste, mama mi je naredila:

– Nema guštera, zmija, rakova, muha i žaba! – baš su se tih dana pojavile uz obalu žabe. Niotkud njih na stotine skakutalo je predvečer uz plažu.

– Možda su žabe isto na godišnjem odmoru? – rekao sam, a mama nije odgovorila. Cilerovi i moji zasješe za stol tik uz obalu. Sunce je tek zašlo. Piksi je još bio beba i spavao je kod kuće. Baka Štrudla ga je čuvala pletući mu puloverčić od zelene vunice. Meni je bilo strašno dosadno, a to je posebno živciralo Onči. Zato smo se počeli batinati nogama ispod stola, a to je pak dozlogrdilo mami pa mi je rekla neka prošećem plažom dok ne stigne klopa. Restač je bio, kako sam već rekao, tik uz plažu, pa sam ja bio svima na vidiku. To je posebno veselilo mamu, mislim, radi slučaja da mi na um padne kakva nepodopština.

Šetao sam plažom, saginjao se, proučavao nešto po stijenama, bacao kamenčiće i pogledavao prema stolu na kojem još ničega nije bilo. Konobar Jure bio je po tradiciji spor i fjakast, no izgleda da se nikome nije posebno žurilo, svi su bili na odmoru.

Nakon gotovo pa jednog sata na stol su stigle ribe, krumpir, vino i ostalo. U tom sam trenutku dojurio i ja uvalivši se ponovno na svoj stolac i lupivši osvetnički Onči ispod stola. Mama je zaustavila daljnji razvoj nožne svađe jednim dugim, prijetećim pogledom. Pokraj svog tanjura sam stavio nekoliko malih, okruglih kamenčića. I otišao oprati ruke na zahod.

– Ahhh!!! – vrisnula je Cilerica ispustivši viljušku s ribom tik ispred svojih ustiju. Eh, da su ono bili kamenčići! Bili su to neki morski puževi, pauci ili slične nemani koji su nakon nekoliko sekundi ispustili svoje krakove i ticala. Nekoliko trenutaka nakon što sam otišao na zahod.

Cilerici se okretao želudac. Večera je propala. Ti živi kamenčići gmizali su po stolnjaku. Teta Cilerica je ustala, bacila salvetu i negodovala glavom, rukama, nogama.

– Jesam ti rekla da nema životinja! – vikala je mama na mene. – Znaš da je teta alergična na njih!

- Rekla si da nema guštera, zmija, rakova, muha i žaba!
- A što je ovo? – pokazivala je mama na hodajuće, ljigave kuglice.
- Ne znam! – odgovorio sam i zaista nisam znao. Prvi put sam tako nešto pronašao na plaži. Ma, prvi put u životu!

34. PITANJE

– Izgledaš kao da te krava polizala! – Onči je prigovarala mojoj frizuri. Ustvari, mama se jako žurila i vodila me u vrtić, pa me umjesto češljem, u takvim užurbanim prilikama, samo zagladila rukama. Onči je nekako u isto vrijeme kretala u školu. U to sam vrijeme imao slabu kosicu i bilo je dovoljno da mi se prijeđe po glavici rukom i:

– Izgledaš kao da te krava polizala! – Onči je, u neku ruku, bila u pravu.

– Krava?! – imao sam četiri godine i ništa mi nije bilo jasno. To sa češljanjem pogotovo. Ni tata Šaki se nije češljao. Imao je frizuru na ježa i činio se poput nekog kućnog ljubimca. No uvijek počešljano. Ili uredno raščupano, kako vam drago.

– Ne petljaj se i požuri, zakasnit ćeš u školu! – mama je prekinula Onči. Još joj je samo trebala umjetnička kritika i njene frizure. Moja mama je rijetko išla frizeru. Obično je nosila konjski rep, a o tome bi se dale napisati priče i priče.

Sljedeće sam se subote u zoološkom vrtu zaustavio kraj kaveza s ovcom.

– To je krava?!

– Ali Bum Tom! Ni u ludilu! Ni približno! To je ovca!

Onči se udaljila promatrajući obiteljsku svađu majmuna pavijana. U zoološki je voljela ići samo zbog majmuna, u suprotnom bi ostajala kod kuće i visjela pred telkačem. U to vrijeme nije još bila zaljubljena u Kuruzu.

– Sine, ovca! To je ovca! – blago mi je tumačila mama i onda se sjetila Ončinih riječi i moje frizure.

– Aha, ti misliš da je to krava koja liže klince da im frizura bude lijepa?

– Nije lijepa! – bunio sam se. Nije mi tek tako mogla prodati foru.

– A kako izgleda frizura kad te poliže ovca? – mama nije znala što bi odgovorila iako je to pitanje doživjela kao svojevrsnu kritiku svoje frizure. Uz to, strašno su je tiskale nove cipele.

– Onči!!! – zazvala je svoju brzorječivu kćer. – Dodji malo – povikala je ponosna na to što se dosjetila rješenja. – Tomica ima pitanje za tebe!

35. NAPORNO PONAVLJANJE

Puno sam razmišljao. To sam vam već rekao. Sa sedam godina već sam popamtio sve važne telefonske brojeve. Mogli bismo reći da mi je pamćenje telefonskih brojeva bila strast. Mama se često sa mnom služila umjesto svog plavog telefonskog rokovnika. Samo bi mi rekla ime koje želi zvati i ja sam ga istresao u sekundi. Valjda iz rukava.

Sa školom mi je išlo malo teže. Istina, školu sam upamtio i svaki sam dan išao u nju, ali neke detalje sam propuštao.

Na početku drugog razreda, kad je vani malo zahladnjelo krenuo sam u školu s malo debljom jaknicom. No, iz škole sam se vratio bez nje. Najzanimljivije od svega je bilo to što mama nije ni primijetila taj zaboravak, već mi je drugi dan obukla drugu jaknicu. Ovoga puta to je bila još malo deblja jaknica, jer je i temperatura bila malo tanja. Kad sam se taj dan vratio iz škole, zaboravio sam i vrećicu s tjelesnim. Treći dan temperatura je bila još niža.

– Bum Tom, gdje ti je jakna? – upitala me mama vidjevši kako se spremam izaći onako polugol.

– Ovaj, jakna, da... Mislim... – tek sam tad povezao dva i dva i... Ispalo je tri. Jakne nema!

– Dobro, obuci onu plavu! – mama je mislila na onu drugu jaknu. Onu koju sam također zaboravio u školi, ali drugi dan.

– Mislim, da... Ovaj... – sad sam zbrojio dva i dva i ispalo je dva. I druga je jakna bila dovoljno daleko od kuće da ne bude na meni.

– O. K., Bum Tom! – zaključila je mama priznajući i svoju grešku, jer je oba puta kad sam se vraćao iz škole visjela na telefonu, pa me nije dobro ni zagledala. – Tvojih jaknica nema. Obući ćeš moju vestu koja se stisnula u pranju, ali pazi! – i tu je mama podigla prst u zrak onako kako to čine mornari kad provjeravaju puše li vjetar i s koje strane. – Imaš se vratiti kući s one dvije jakne. A ne zaboravi ni moju vestu. Jasno!

– Jasno – kimnuo sam glavom. I stao kao ukopan pred vratima.

– Imaš mi još nešto reći? – upitala me je mama već napola uronjena u svoje planove.

– Tjelesni? – kratko sam izustio.

– Što s tjelesnim? – mama je već polako nervozirala.

– Ma ništa! Šalio sam se! – cijelim sam putem do škole ponavljao:

– Jedna jakna, druga jakna, mamina vesta, tjelesni. Idemo opet: jedna jakna, druga jakna, mamina vesta, tjelesni.

Na prvom satu učiteljica mi je svečano uručila pernicu rekavši:

– Tomica, čuvaj svoje stvari. Pernica se ne ostavlja pod klupom! Dobro da je teta čistačica pazila...

– Ah! – teško sam uzdahnuo prisjetivši se da nisam napisao zadaću, jer da sam je pisao shvatio bih da sam u školi zaboravio i pernicu.

Moglo bi se reći da sam taj dan u najmanju ruku bio nepažljiv na satovima. To stalno ponavljanje:

– Jedna jakna, druga jakna, mamina vesta, tjelesni, pernica... – zaista zna biti naporno!

36. TEHNIKA NARODU

Piksi je ustao na lijevu nogu. Prve su mu riječi bile:

– Necu u vltic!

– Dobro, nećeš – rekla je mama misleći kako će ga za pet minuta udobrovoljiti izmišljajući jedan od tri tisuće razloga zašto izići i krenuti u smjeru vrtića. A kad bi ga dobila na ulicu sve je već bilo napola sređeno. Sam pogled na vozni park hipnotizirao je klinca i on bi se našao pred svojim tetama a da ne bi ni primijetio.

– Idemo gledati vlakove ili Idemo po kruh ili Idemo u veliki dućan voziti se na velikim kolicima ili Idemo po slikovnicu s velikim slovima kod tete Mace u knjižnicu ili...

Piksi se valjao po podu vičući:

– Caj je vluc, caj je vluc, nejdem u vltic! – ustvari čaj je bio kao i svaki drugi dan, ali malac je zaista bio neraspoložen.

– Ja se na to ne obazirem. Pravim se da me se ne tiče. Pustim da se valja dok mu ne dosadi! – bila je to preporuka mamine prijateljice Vlatke. Bez obzira što je mama iza sebe imala majčinsku karijeru s Onči i sa mnom, Piksi se jedini bacao na pod i izvodio te čudne valjajuće figure.

– A što će reći teta kuharica kad ti danas ne budeš doručkovao? – mama je pokušala igrati na kartu Piksijevo nepresušnog apetita. Piksi se zamisliio, a sve onako na podu. Ležao je na leđima lupkajući nožicama i uopće se nije činilo da će mu to, kako veli teta Vlatka, dosaditi.

– Pojedeš i vratiš se doma! – plan je bio jednostavan i čini se da se Piksi smekšao.

– Evo, uzet ćemo i plavog medu...

– Necu plavog medu! On je vec bio u vlticu! – mama je opet bila na početku. Tukla se po čelu zbog tog prijedloga. Zašto je morala uopće spominjati tog medonju, uh!

– Necu plavog medu! Necu plavog medu! – ponavljao je Piksi miješajući to neću sa suzama.

– Dobro. Plavi medo ostaje kod kuće. Uzmi što god hoćeš!

– Hocu usisoc!

– Molim?! – mama nije mogla vjerovati, ali...

U pola devet Piksi i mama viđeni su kako s usisavačem kreću put vrtića. Ustvari, cijeli su tjedan išli u vrtić s usisavačem. Putem je Piksi pjevao u cijev.

Sva je sreća da je tehnika napredovala i da su modeli sve manji, mislim piksičniji, pardon, praktičniji!

37. LUKAVO, LUKAVO

Razne sam ja sportove trenirao.

– Dijete mora ići na aktivnosti ili prije ili kasnije završi na ulici! – govorila je baka Duda, a djed Piki je potvrdno kimao glavom.

– Ali ja moram na ulicu! – prekinuo sam daljnju raspravu.

– Što?! – upitala je baka Duda zgroženo.

– Pa, kad idem u školu moram proći ulicom, neću se valjda penjati po krovovima! – izjavio sam s ponosom u glasu.

– Duhovito, baš duhovito! – javila se mama.

Počeo sam s nogometom.

– Grozno! Dođe kući kao prase. Blato od vrha glave do nožnih prstiju! – mama je imala svoje mišljenje o tom sportu i nije uzimala. No i meni je nogomet nakon nekog vremena dosadio. Osobito zato što smo mi klinci više vježbali na suho, onako bez lopte, a kad bi se dočepali okruglice to je bilo na kratko. Kod mene još kraće, jer trener je odredio da budem golman. One lopte koje su pogađale gol nisam hvatao, no većina je završavala u dvorištima susjednih kuća. Onda je došla faza plivanja.

– To je nemoguće! Dok se svuče, dok se obuče, dok mu posušim kosu! Što ne bi igrao šah? Kao ti! – tati nije bilo po volji, jer mu je moj plivački trening oduzimao cijelo poslijepodne. Ni meni se to nakon nekog vremena više nije sviđalo, pa sam počeo tvrditi da:

– Svi pišaju u bazen!

– Pišaš li i ti, Tomice? – upitala me baka Štrudla.

– Pišam.

Treći sport bio je tae kwon do. Tu sam se iskazao i došao do zelenog pojasa. Istinu na sunce, najbolje sam borbe odradio ispred dvorane, prije treninga, na dvorištu. Mi klinci smo se tukli na asfaltu sve u šesnaest. I kad su već svi pomislili kako je upravo to sport za mene, sport koji će mi puniti slobodno vrijeme, ja sam jednog dana izjavio:

– Hoću na košarku! – rekao sam to tako odlučno da mama i tata nisu mogli riječi dodati, već su isto popodne išli šopingirati dres i tenisice.

I zaista. Na trening košarke kretao sam poletno, vraćao se veseo. Bio sam ludnica od sportaša. Sve dok jednog dana nije puklo. Što, nikome nije bilo jasno sve dok moja mama nije sreća Sanjičinu jedno jutro u dućanu.

– Kak ste kaj susjeda?
– Dobro, a vi?
– Tak, tak. Kako djeca?
– Dobro, samo Bum Tom nikako da izabere slobodnu aktivnost..
– Ah pustite, isto vam je tako i kod moje Sanjice. Probala je i tenis i stolni tenis i gimnastiku. Svi smo mislili kako će ovo s košarkom potrajati, a kad tamo ona bi sad gađanje. Svašta!

Mame su se lijepo napričale i pozdravile.

– No, jesi li se odlučio? Ideš li ipak na košarku ili ne? – upitala me mama, a bilo joj je sasvim jasno zašto sam se tako naglo ohladio od koša. Javna je tajna kako sam već u prvom razredu poklonio srce slatkoj Sanjici. Jedina prepreka bio mi je taj Tin Prdonja. Zaista ne znam što je Sanjica vidjela u njemu.

– Mama, ja bih na gađanje! – oglasio sam se prije Dnevnika.
– E, da znaš da nećeš! Vratit ćeš se ti svom zelenom pojasu! Nećeš mi ovako mali već trčati za suknjama! – nisam sasvim razumio mamine riječi pa sam dodao:
– Ali, mama, tamo se gađa puškom, a ne suknjom!
– Dobro, onda ću ti radije vratiti onu puškicu iz podruma.
– Mama! – molio sam, a onda sam se sjetio tate.
– Tata! – zazvao sam ga. – Zašto ne mogu na gađanje?
– Molim? – tata je malo zadrijemao i kad sam ga probudio nije imao pojma o čemu je riječ.
– Što da pogađam? – upitao je napola budan.
– Uh! – uzdahnuo sam. Nitko me nije shvaćao ozbiljno. Znao sam ja da bi kod tate prošao jedino boks, no onda bi se mama i tata posvađali i... Igrao sam lukavo.
– Tata, hoću trenirati boks!
– Super sine, to je tata čekao... – tata je bio iskreno oduševljen.
– Molim?! – naravno, mama se odmah javila pobunjeničkim glasom.
– Hoće boksati! Lijepi moj dečko...
– Ne dolazi u obzir! Ni pod razno! Preko mene...
– Dobro, mama, onda može gađanje?

Mama nije imala izlaza. Zapravo, imala je izlaz. Zapalila je cigaretu, otvorila vrata i otišla popušiti u dvorište. To obično čini kad je prijeđe netko mlađi od deset.

38. TELEFONSKE INFORMACIJE

Danas se dogodilo nešto zbog čega se Onči zatvorila u sobu i plakala cijelo popodne. Meni je to smiješno. Mislim, to da netko plače zbog takvog razloga.

U pola pet popodne zazvonio je telefon. Piksi i ja smo se utrkivali, ali malac je opet bio brži. Mama je skočila u dućan po salamu s maslinama, a to je naručila Onči, jer ona tu salamu obožava. Tata još nije došao s posla.

Onči je došla iz škole. Mama je skuhalo špinat s pire krumpirom. Dovoljno da se Onči pošteno nakoluta očima.

– Dobro! Nemoj jesti zdravu hranu! Idem ti po salamu pa se truj! – rekla je mama i otišla u dućan. Za to je vrijeme Onči uzela novine i zaposjela WC.

Kad je zazvonio telefonči, Onči je još uvijek sjedila na otvorenom stolcu, čitala i usput nešto lagano pjevušila. Tu je isti tata. I on pjevuši kad je na zahodu. Mama ne, jer ona ima tvrdu stolicu, pa stenje, a tata veli da je to zato što je živčana. Piksi i ja s tim nemamo problema. Mi to obavljamo brzo i jednostavno, jedino meni mama prigovara da hm hm kao koza.

– To ti je od čokolade! Zaštopa te i vidiš što ispadne! – a zaista, to što je ispadalo bilo je drukčije od Piksijeva, jer on je mlatio sve do čega bi stigao. Osim graška. Taj mali je čak i poriluk tamanio kao da mu je mama zec.

No Piksi se dočepao telefona i važnim glasom rekao:

– Halo!

S druge strane žice bio je netko, ali ni Onči ni ja nismo znali tko.

– Onči! – rekao je Piksi, a Onči se počela gnijezditi na onom otvorenom stolcu. To se dobro čulo i kroz vrata koja je za tu priliku malo odškrinula.

– Onči? – povikao je Piksi. – Ne može. Kaka! – i puf, klinjola je spustio slušalicu.

Onči je pustila vodu i zgrabila Piksinjolu.

– Tko je to bio, tko? – tresla ga je kao da je plišana igračka.

– Kuluza, no! – rekao je kao da to i nije nešto što bi trebalo posebno naglašavati.

– Glupane mali! Nisi trebao reći da kakam!

– Tlebao sam reci da pisas?

– Ne! Uopće nisi trebao ništa reći! Trebao si reći da se ne mogu javiti i točka! To smo ti već rekli!

– Je, rekli ste mi da ne kazem kad kakaju mama i kad kaka tata.

Onči je bila nesretna. Otišla je u svoju sobu vičući:

– Ah ti klinci! Pun mi ih je kufer!

– A kaj sam sad ja napravil? – uvrijedio sam se.

Nisam dočekaao odgovor. Onči se zatvorila i cmizdrila.

Nakon pola sata Kuruza je opet nazvao.

– Seka place jer sam rekao tebi da kaka...– malac se opet javio.

Na nesreću i te je riječi Onči čula.

Taj dan nije izašla s Kuruzom.

Bila je uvrijeđena i tužna. Nije htjela ni sa kim razgovarati. S nama čak dva dana. A i Piksi se uvrijedio.

– Kaj je zablanjeno kakati? – upitao je mamu dok mu je skidala gaćice. Naime, poslije svega i njemu se prikakalo. Mogao je biti miran, jer njegova Lilica još ne zna sama telefonirati.

39. SVE JE U REDU

Jeste li ikad vidjeli red u banci? Ne mislim na onaj red koji voli mama, a koji je teško održavati. Ovaj je mnogo jednostavnije održavati.

Red u banci meni je jako sličan redu za zahod. Ljudi stoje, pocupkuju, vrpolje se, pogledavaju lijevo i desno, meškolje se, kašljucaju onako na silu...

Jučer smo mama, Piksi i ja išli u banku. Mama je išla po novce. Upadali smo u nju dobrih deset minuta, jer Piksi nije htio ući na pokretna vrata.

– Necu u tunel! – vikao je.

– To nije tunel, to su vrata! – piksnuo sam ga po glavi. Baš je bio dosadan. A bio je dosadan i cijelim putem do banke. Čitav je tramvaj morao slušati njegovu pjesmu o staroj lokomotivi koja se parkirala na livadu. Sam ju je izmislio.

– Piksi, sad smo u tramvaju, daj nekaj o tramvaju! – ali malac je gudio dalje po svom.

Kad smo upali u banku imali smo što vidjeti. Red kao najveća zmijurina. Golema čajna kobasica! I što je najgore, onaj štos s Piksijevim nogama nije palio. Mali se žalio da ga bole noge, ali svi su se pravili gluhi. Čekali smo i čekali. Za to je vrijeme Piksi glasno govorio koja mu se teta sviđa, koji je striček ružan, ispitivao sto na sat uključujući i zašto ne idemo doma, a to je pitao svakih pet minuta bez greške.

Čekali smo pola sata. Vječnost. Mic po mic približavali smo se blagajni. U trenutku kad smo napokon došli na red Piksi je izvalio:

– Meni se piski! – mama je bila zgrožena, a Piksač je stiskao nožice što je govorilo u prilog tome kako je stanje zaista kritično.

Striček na blagajni pozvao je mamu i nešto joj rekao. Mama je izvukla Piksiju kroz ona pokretna vrata. Meni je rekla da čekam kod blagajne. Mali se popišao ispred banke, pokraj jednog žutog mercedesa. Dok je pišao pitao je:

– Mama, zasto mi nemamo takav zuti auto?

– Duga je to priča, dečko – mama je bila na rubu snaga.

Kad su se vratili i kad je onaj striček pozvao mamu, neki su se novopridošli ljudi počeli buniti.

– A kamo vi, gospođo, preko reda?

Na sreću, oni od prije objasnili su o čemu se radi, ali ni mama im nije ostala dužna.

– Kad banka nabavi kahlice, sve će biti u redu! – gotovo pa vičući im je odbrusila.

Iako je, čini se, u bankama sve u redu. Duuuugačkom redu.

40. TALIJANI ZA SKAKANJE

Onči je imala problema sa svojim »rupsakom«, ali ni ja nisam s te strane ostao po strani. No sve se malo zakompliciralo kad sam svoju novoiskovanu riječ upotrijebio na pravome mjestu ali u krivo vrijeme i u krivom društvu.

Mama je imala goste. Dobro, bili su to i tatini gosti, no ipak, oni su došli u nekakav uzvratni posjet, jer je mama prije nekoliko godina bila kod njih. Sve je počelo na nekom seminaru o ribicama crvenih očiju koje obitavaju u sredozemnom pojasu. O onima koje tata zove alkoholičarke, a mama se strašno na to naljuti. Najprije je mama putovala u Italiju, a sada su Talijani došli mami. Odnosno u Hrvatsku, u Zagreb. Mama ih je pozvala na večeru. Bila je riječ o dvije Talijanke i jednom Talijanu. Sve troje znalo je nešto slovenskoga, a sve četvero cijelo je vrijeme klope govorilo o tim ribama. Najsmješnije je bilo što su govorili o ribama, a jeli i mastili se mladim odojkom. No, dobro.

Onči i ja smo gledali nekakav film katastrofe. Tata Šaki je sređivao neke svoje papire, a riblje se društvo nakon klope povuklo na trosjed nastavljajući jednakom snagom perajastu raspravu.

U jednom sam trenutku izletio iz Ončine sobe vičući:

– Ja hoću onu s Talijanima, a ona neće! – bilo je očito da je Onči stavila film po svojem izboru koji se, naravno, nije svidio meni.

– Kakvim Talijanima? – upitala me mama, a i gosti su naćulili uši.

– S Talijanima. Za skakanje! To je super! – društvo za riblje razgovore buljilo je u mene i međusobno se pogledavalo.

– Hajde, dušo, Tomice – mama je krenula nježno – pokušaj polaganije reći što želiš!

– Ta-li-ja-ne!

– Ah – uzdahnula je mama, bilo je sporije, ali ništa jasnije.

Izgubio sam svaku nadu.

– Nitko me ne razumije. Nesretan sam! – pognute sam se glave vratio u Ončinu sobu.

Nakon dvije minute izjurila je Onči.

– Dosta mi je divljaka i prokletih lijana!

– Čega? – mama ni nju nije sasvim skopčala, jer je Onči pošteno šizila, a kad pošteno šizi služi se nekom čudnom jezičnom mješavinom.

– Ne da mi Talijane! – vikao sam i ja iz sobe.

- Lijane, blento, ne znaš ni govoriti, a zapovijedao bi. Blentavac blentavi!
 - Aha! – mama je napokon shvatila, spremajući se to odmah objasniti gostima koji su shvatili kako su izravno povezani s uzrokom bratske svađe.
 - Znae – počela je mama – ne Talijane, nego lijane, znate ono – i tu se sva zaplela objašnjavajući riječi na čuštajzu hrvatskoga, slovenskoga, talijanskoga i engleskoga.
 - Ono po čemu skaču majmuni! – objasnio sam kratko i jasno. Shvatili su od prve.
 - Večeras više neće skakati! – dodala je Onči strogim glasom i zalupila mi vrata svoje sobe ispred nosa.
- Ostatak sam večeri morao provesti slušajući priče o ribicama crvenih očiju, joooj.

41. PINOKIO

Stric Mirkofon izgledao je sasvim pristojno. Imao je sve stvari na svome mjestu. Pritom mislim na nos, oči, usta i tako dalje. Ostalo nisam provjeravao, ali sve u svemu, ništa mu nije nedostajalo. Za strinu Ciglu, pak, ne vrijede ove moje riječi. Dobro, i ona je imala sve na svome mjestu, ali ne samo da joj nije nedostajalo nego je nečeg imala i previše. Čovječe, imala je nos kao mrkvu, ma ne, kao kao, kao krastavac. Tako. Baš takav! I onako, s tim čudnim prištevima koji ne prolaze. S lijeve i s desne strane. Javna je obiteljska tajna da ju je stric nagovarao na operaciju smanjivanja surle i da je zato skupljao dvije godine novce od svojih koncerata.

Jednom su oni došli nama na ručak. Piksi je baš bio u fazi naprednog trabunjanja. Pričao je sto na sat. Ludnica. Skužio je neke riječi i nije se dao smesti. Pričao je od zore do sumraka. Sjeli mi tako za stol i počeli srkati juhu. Strini juha do nosa. Uobičajeno. Samo što je njime ne zamiješa. Gledao sam je i razmišljao o tome kako mi se čini da joj je svaki put sve veći. Zaista bi trebala pristati na tu operaciju. Gledam nju i gledam one dvije male dosade Filipolina i Šlapicu i ne mogu vjerovati. Oboje imaju male nosiće uključujući i strica. Samo strinin strši, strši.

Piksi je prvi posrkao juhu jer je bila od paradajza. Mali se pali posebno na tu juhu i mogao bi je piti umjesto soka. A sok pije, da znate, uh... Pali se i na paradajz, ali kad ga klop a cijela kuhinja slič i na paradajz juhu. Zato mama ne pretjeruje u ponudi.

Kad je slistio pun tanjur, Piksi se umirio i onako nepristojno počeo buljiti u strinu.

– Mama, znas da ja vise necu lagati! – rekao je to ne skidajući pogled sa strine koja je još srkala.

– Dobro, sine – mama je krenula po glavno jelo.

– I bit cu dobar! – nastavio je ciljajući strini ravno u facu. Svi su to primijetili osim strine. Šlapica se blago smiješila gurkajući Filipolina i pokazujući kamo im bratić bulji.

– I ici cu u vltic!

– Ma odlično, braco! – mama je dobacila iz kuhinje.

– Mama! – gotovo pa je povikao.

– Molim! Evo me... – na stolu se pušila kokica.

– Mama, stlina je Pinokio! – nastala je tišina, pa tiho smijuljenje, a onda pras. Naravno, svi su se smijali osim strine. Mama je pobjegla u kuhinju tobože pristaviti kavu.

– Zašto si to rekao? – upitala ga je kad se stanje primirilo.

– Zbog nosa – glasio je očekivani Piksonjin odgovor.

– Ali strina je dobra! – umiješao sam se i ja nadajući se kako će mi na odlasku uvaliti nešto sitnog.

– Nije bila dobra kad ima nos od Pinokija! – tu je strina pokušala usta razvući u osmijeh, ali teško je to išlo. Što zbog neugode, što zbog nosa.

– Piksi, krivo si shvatio... – mama se pokušala preko tumačenja Piksiju ispričati strini.

– Nisam. Tak si mi picala...

– Rekao sam ti sto puta da ima i drugih priča. Kad si mu zadnji put ispričala Crvenkapicu? Kad?! – tata je htio sve prebaciti na mamu.

– Necu Clvenkapicu, hocu stlinu Ciglu, hocu Pinokija! – Piksi je bio odlučan.

Trenutak kasnije jeo je kokicu s krumpirima. Kao da ništa nije bilo.

Kad su stričevi odlazili, od strine nisam dobio ni kune.

– Škrtica! – rekao sam si razočaran pod bradu.

– Tko? – upitao me Piksi.

– Pinokio! – ljutito sam mu odgovorio.

42. LJUBAV PREMA KAZALIŠTU

– Djecu treba voditi u kazalište. Od malih nogu! – izjavila je baka Duda svojoj kćerki Benki, mojoj mami. I mama ju je poslušala. Uvijek je poslušala, a baka Duda uvijek dijeli savjete. Ja sam bio mnogo puta u kazalištu lutaka. Čak sam bio i u odraslom kazalištu. Onda kad me mama nije imala kome ostaviti. Onda kad su i baka Duda i baka Štrudla imale gripu. Te sam nedjelje morao s mamom i Piksijem na neku predstavu o patkici. Za te sam stvari bio prevelik, pa sam već unaprijed, znajući da ću se dosađivati, ponio svoju kompjutorsku igricu na baterije koja je svijetlila u mraku.

Piksiju je to bio prvi posjet kazalištu. Svjetla su se ugasila, klinci su vriskali. Patkica je stigla. Malo je cupkala pozornicom, a onda ju je uhvatila lukava lisica. Lisicu je potom došao hvatati jedan glumac koji je bio jako debeo. I tu počinje drama. Glumac se zaputio među publiku. Ja sam ugasio svoju igricu. Više uopće nije bilo dosadno. Kao za blesavo krenuo je baš prema našem redu i isprepadao Piksija koji se počeo derati:

– Hocu doma! Bojim se glumca!

– Ali, dušo, to je dobar glumac!

– Nije! – o tom je li dobar ili nije dobar glumac dalo bi se još raspravljati, ali ja nisam kritičar, ja sam Tom.

– I on ima djecu... Nemoj se bojati! – mama je iznijela glupe razloge za smirenje. Pa kaj ima veze kaj ima djecu? Možda ga se i vlastita djeca boje! Uostalom, mogao je barem oprati kosu za predstavu. Kaj nema šampona?!

Piksi je plakao, glumac je skužio da ga se mali boji, pa je odlučio promijeniti red, ali kako je bio mrak, a on onako jak, spotaknuo se i raspao po stepenicama.

Klinci su se valjali. Piksi se smirio i pridružio ostalima. Smijali su se i tate i mame. Glumac je završio u gipsu, a patkica se više nije uopće taj dan pojavila. Zaista ju je ta lisica sredila.

Piksi je na kraju pitao mamu:

– Kad cemo opet gledati glumca?

Od toga dana Piksi je zavolio kazalište.

43. PUNJENE ČOKOLADOM

Poriluk! Nešto najneugodnije što vam se može dogoditi tijekom ručka. Jedno vrijeme sam grizao nokte kao lud. Mama je kupila neku tekućinu tobože da ih ne bih grizao. Namazala bi mi nokte i ništ. Baš mi je bila fina. Ta tekućina. Ja sam je polizao i nastavio grickavelu. Ali poriluk! Tu se ne bih kladio. Čak sam jednom i poskrivečki kušao. Zamočio sam cijelu ruku u taj čušpajz koji mama kuha obično srijedom. Ta srijeda me zato i podsjeća na neki žrtveni dan. Kao kod starih Inka Indijanaca. Taj dan se žrtvuju djeca da jedu porilukaonu. Fuj! No, i tako sam ja namočio tim bljakacom ruke i? Nisam se usudio ni kušati. Dakle, nisam ni grizao nokte. Možda bi to mogao ponuditi nekome kao izum. Razmislit ću.

Super je kaj moja mama nije davež, pa ja mogu taj porilukasti dan biti na jajima. A Piksi? On jede sve osim graška. Rekao sam već. Taj ne bira. Dođe iz vrtića i jede sa mnom. Onda s mamom i tatom. Onda s Onči. Onda ako dođu kakvi gosti, pa večera... Tete u vrtiću vele da se ne da zaustaviti. Zato ga najviše vole kuharice. Piksi im je hodajuća pohvala. Reklama. I ne samo to, Piksi osim što klopa, miješa slatko, slano, kiselo i ljuto, on i izmišlja jela. Čovječe, što je sve već izmislio! I mama mora pristati. Ovako ili onako. U petak ujutro je izjavio:

- Mama, ja bi paladajz juhu! – zna on često tako izvaliti. Kao da se ruča u osam ujutro.
- Skuhat ću – rekla je mama i nastavila nas spremati. Mene u školu, klinca u vrtić.
- Mama, gladan sam! – ponovio je Piksi ovaj put bez određene narudžbe.
- Mama, kaj ces skuhati? – pitanje koje se nije dalo izbjeći.
- Punjene paprike s pire krumpirom – bila je to istina. Punjene paprike su već bile izvađene iz dubokog.
- Ne s pire klumpilom, s cokoladom! – zavikao je Piksi.
- Dobro – rekla je mama da ga se riješi.
- S cim? – provjeravao je Piksonja.
- S čokoladom! – ponovila je mama.
- A kaj?
- Punjene paprike! – ima živce ta naša mama. Ja bih izludio. Zbog Piksijevih pitanja ponekad sam znao zaboraviti pola stvari.

Obično je Piksi, kad bi kretao u dvorište bacao Benzi komadić sira, mesa ili nečeg jestivog. Onako za dobar dan. To jutro mama je pripremila staru štrudlu. Nije se stigla ni okrenuti, a štrudla je završila u Piksijevim ustima.

– Zaista si gladan? – upitala ga je mama sažalno.

– I jesam! – potvrdio je glavicom Piksi.

– A što ako te bude bolio trbuh od te štrudle?

– Ne bu – rekao je sigurnim glasom.

– To je bilo staro.

– A zakaj onda to dajemo Benzi?

– On je pas.

– On može papati staro?

– Može, jer ima jači želudac od nas.

Piksi se tu jako zamislio.

– Mama! – mama je tražila ključeve po torbi. Uvijek ih traži barem pet minuta i uvijek se sva ustraši i preznoji misleći da ih je negdje izgubila.

– Mama, kaj bus danas kuhala? – priča se po tradiciji nastavila.

– Punjene paprike s pi... ovaj s čokoladom – mama je još uvijek zadržala prisebnost.

– Ja bi pastu sutu s Tarzanom.

– S parmezanom.

– Da, pastu sutu s Tarzanom! – i onda smo napokon krenuli prema izlazu.

Benzo je tužno cvilio uzalud čekajući uobičajeni dar od Piksija.

44. FILOZOFIJA

Tog sam dana treći i jubilarni put posjetio zahod. Imao sam nekih problema, a po svemu sudeći uzrok je bila rođendanska proslava u kojoj sam izmiješao što se izmiješati nije smjelo. Inače imam jak želudac za zmiје, crve, gliste, muhe i sve vrste reptila, ali za hranu je malo slabiji. Mama je miješala biskvit za nedjeljnu roladu. Obično je nedjeljom rola. Veli da joj je to najjednostavnije.

– Mama! – oglasio sam se iz zahoda. – Reci mi – krenuo sam pogledavajući na mačka Kreponju koji se izvalio tik pred zahodskim vratima – jesu li sretnije mačke u kući ili mačke vani?

– Pa, majstore – mama je počela odgovarati izlijevajući smjesu u lim za kolače – to ti je isto kao u onoj priči o gradskom i seoskom mišu. Jedan je slobodan, ali je gladan, a drugi nije slobodan, ali je sit.

– I? – tražio sam precizniji odgovor.

– To ti je, zapravo – nastavila je mama uključivši pećnicu – filozofsko pitanje, a filozofija ti je...

– Mama! – prekinuo sam je.

– Što je?

– Obriši mi guzu!

– Eh, da Sanjica zna da ti mama...

– Pssst! – pobunio se Tom. – Samo još ovaj put!

Kad je vodokotlić ispustio svoje, više nismo nastavili na tu temu. A mamina rolada je te nedjelje bila prava katastrofa. Biskvit je sličio na asfalt pregažen gusjeničarom.

– Nikad ne znaš pravi razlog. Jednom uspije, drugi put ne! – vrtjela je mama glavom.

45. JEZIKOVA JUHA

Kad se Piksi i ja kupamo, to je urnebes. Već sam rekao da nas mama često zna zajedno srediti, jer veli:

– Jednim udarcem dvije muhe!

No daleko smo mi od muha. Po istini, ja zaista ne znam kako Klipko Piksonja i ja uspijemo toliko unerediti kupaoionicu u tako malo vremena. Ali, mama to predvidi i popije si nešto za smirenje, pa tu prođemo s minimalnim brojem šamara.

Kad nas izvuče iz kade, obriše i osuši nam čupavce, onda dolazi na red druga zbrljaona, a ona se zove pranje zubi. Dobro, ja sam već velik i uspijevam si na glavi pronaći zube, ali Piksi! Zubna pasta je prošli put završila u tatinom brijačem aparatu, a četkica u lavabou. Tata je odštopavao dva dana. Ipak, manje nego kad je Onči u zahod upala cijela kutijica s umjetnim noktima, pa je tata morao po novu školjku.

Te smo večeri Piksi i ja uredno glancali zubače. Ja sam već počeo prati svoje žutače pravom pastom, dok je Piksi upotrebljavao dječju s okusom jagode i bogme pola je tijekom pranja poklopao.

– Piksi! – zvaao sam klinju. – Kaj radiš?! – ostao je poslije mene u kupaoionici i zadržao se sumnjivo dugo.

– Pelem jube – javio mi se punim ustima te jagodaste splačine.

Mama je sišla u prizemlje odnijeti prljavo rublje u košaru.

– Piksi! – postalo mi je vrlo sumnjivo to njegovo ostajanje.

– Pelem jube! – opet se oglasio istim odgovorom.

– Oprao si ih! Dolazi! Mama će se ljutiti! – mama je obično, kad bi nas na trenutak ostavila, ostavljala meni na savjest Piksija.

– Fuj! – čulo se iz kupaoionice. Skočio sam i imao što vidjeti. Piksi si je ponovno namazao četkicu nekom Ončinom kremom koja je sličila pasti za zube i, naravno, počeo njome prati svoje grickalice. Po ne znam koji put. Obožavao je prati zube.

– Bljak! – poslije ove čudne paste zasigurno će se ohladiti.

– Nije dobla ova pasta! – uspio je s gađenjem promucati.

– To nije pasta, to je Ončina krema za lice! – u to se vrijeme Onči trackala svakoja-kim kremama. Kao da je Kuruzu briga za to. Puna nam je kupaoonica raznih gluposti, a Onči kao Onči pola ih nije zatvarala. Gel za kosu iscurio je s vrha kupaonskog ormarića, preko svih polica do poda. Mama je poludjela.

Piksi je poslije tog završnog pranja pojeo ostatak juhe od večere kako bi zaboravio onaj odvratani okus u ustima, a ja sam pak, dobio jezikovu juhu jer ga nisam dobro čuvao. Opet nepravda!

46. PLAVUŠE

Sanjica se definitivno zaljubila u Tina Prdonju. Tako sam nesretan da sam čak popodne odigrao s Onči »čovječe, ne ljuti se«, iako me Onči uvijek izvara. Ovoga sam se puta pravio da ništa ne kužim, makar me kockica dobro išla. Ne veli se uzalud tko nema sreće u ljubavi ima u »čovječe, ne ljuti se«.

Kako sam skužio da Sanjica voli Tina? Lako! Poslije onog šiljila došli su na red bomboni, pa sendvič i na kraju kontrolni. Poslala mu je papirić s odgovorima i zbog njega je od učiteljice dobila crnu točku. Umjesto da plače, ona se smijala. I to je to.

Nesretan sam! Užasno! I što je najgore, Tin je uopće ne voli. Samo je iskorištava. On je totalno zacopan u Željku, Željka u Brunu, Bruno u Vlastu, Vlasta u Hrvoja, Hrvoje u Maju, a Maja u mene. To je glupo. Maja nikad neće postati moja cura, jer se meni sviđaju samo plavuše, a Maja ima crnu kosu i crno pod noktima. Neuredna je i slabo uči. Baš bi bila dobra cura za Tina. Ali, istina je drukčija. Tužna. Svi patimo, svi smo zaljubljeni, a ništa od toga. Ne znam kako to radi Kuruza, ali Onči je luda za njim.

– Kuruza?! Pa da! Sjetio sam se! – glasno sam likovao. – Pitat ću Kuruzu za čarobnu formulu! Ipak mi je budući šogor, sigurno će mi pomoći.

– Čuj, mikić – počeo je i pregrizo sam to što me zove imenom koje mrzim – najvažnije je curi kupiti neka super...

– A što bi to bilo?

– Ja sam tvojoj seki kupil umjetne nokte...

– One koji su joj upali u WC pa...

– Nemoj zezat?!

– Ne zezam. Tata je morao kopati Sueski kanal da odštopa kaj se zaštopalo.

Kuruza se zamislio.

– Dobro, stari, ti ipak kreni sa cvijećem... – mislio sam da ću od Kuruze čuti nešto pametnije. Razočarao me. To nema nikakve veze sa zaljubljuvanjem. Možda nisam rođen pod sretnom zvijezdom. Zapravo, uopće nisam rođen pod zvijezdom, rođen sam u podne, tako bar veli mama.

Ili, ili sam zaista bez veze zapeo za te plavuše.

– Onči! – dozvao sam zaljublvenu – može još jedan »čovječe«?

47. NOGE

Ta je slika, brat bratu i sestra sestri, mogla stajati stoljećima. Mama ju je dobila kad sam se ja rodio, na nekoj svečanosti, kao nagradu za neki uspio pokus s daždevnjacima. Slika je stajala iznad kuhinjskog sata. Nije imala nikakve veze s daždevnjacima, ali ju je naslikao slikar za kojeg se govorilo da su mu slike jako skupe. Prikazivala je nekog čovca kako gura neka kolica natrpana nekim nepoznatim predmetima. Oko čovca je sve bilo plavo. Mami se ta slika baš i nije sviđala, ali je prekrila jednu rupu koju je tata napravio zabijajući čavao na krivome mjestu.

Do svoje pete godine nisam ni primjećivao tu umjetninu. Niti sam je spominjao. U šestoj sam se likovno totalno osvijestio, pa sam tako jednoga dana rekao mami:

– Mama, ova slika je glupa!

Mama nije bila daleko od tog mišljenja, ali je poželjela da joj velim zašto ja tako mislim.

– Zbog čega smatraš da je ta slika glupa?

– Zbog toga što ovaj striček koji gura kolica nema nogu. Fale mu noge!

Mama se zagledala u sliku. Stvarno. Dosad to nije zamijetila. Čovcu su uistinu nedostajale noge. Obje.

– Glupo! – rekao sam. – Zaboravio je nacrtati noge! – u to sam vrijeme bio u fazi vlastitog crtanja. Osim po zidovima, crtao sam po svemu što bi mi se našlo pod flomasterom. I Piksi je imao tetovažu na desnoj ruci. Opasnog morskog psa!

Nožnu diskusiju prekinuo je poštar. Donio je mami neki časopis i ja sam otišao u sobu crtati.

Drugo jutro, baš dok je pila kavu i spremala se u grad, a Piksija i mene otpremala na naša mjesta, mama je bacila oko na sliku. Imala je što vidjeti. Onaj čovac je dobio noge. I lijevu i desnu. Autor dodatka bio je nepotpisan, ali dobro poznat. Sasvim je dobro izgledalo. Dapače, odlično!

48. ZVONILICA

Mama nas je napokon uspjela skupiti. Probuditi Onči na vrijeme, obući bracu, mene, natjerati tatu da se obrije. Svi smo se činili u redu, samo se ona nije stigla srediti. Onaj joj je njen konjski rep čudno stršio. Onči se smijuljila i pokazivala maminu frizuru, a Piksi i ja smo se pridružili glupiranju.

Bila je nedjelja. Misa samo što nije počela. Nismo zakasnili, ali smo jedva našli sjedeća mjesta. Mama i tata su ostali stajati. U crkvu idemo rijetko, a za to postoje brojni razlozi. Jednostavno, uvijek se nešto nepredviđeno dogodi, pa i kad idemo, ne uspijemo ostati do kraja. No te je nedjelje mama bila stroga:

– Bum Tom, uskoro ćeš na pričest. Ako ništa drugo da te velečasni barem jednom vidi na misi!

Piksiju je sve to bilo vrlo dosadno. Gnijezdio se na tvrdoj, drvenoj klupi i šuškao onim kovanicama što mu ih je mama dala za lemozinu. No dotad je bilo sve pod kontrolom. Crkva je bila puna ljudi, ali svi su bili disciplinirani kao oni dosadni akavci. Kod njih je u razredu uvijek tiho kao da je misa.

Kad smo već odgulili gotovo pola događaja u igru se ubacio Piksi. Onako iz čista mira, brzinom najbrže munje zaletio se pod oltar i zgrabio zvonce.

Zvonio je dobru minutu. Minutu! Ljudi su se smijali. Nastala je opća smijurija. Mama i tata su propadali od srama. Ja sam ga počeo hvatati da mu uzmem zvonce, ali bio je to krivi potez. Piksi je trčao ispred mene držeći zvonilicu i sveudilj zvoneći. Tata je bio pametniji pa mu je zapriječio put. Uhvatio ga je kod kipa svete Marije, dignuo na ruke, a zvonce dao mami. Mama je pokorno vratila zvonce na oltar. Izišli smo prije kraja. Pognutih glava. Piksi je plakao za zvoncem. Htio je natrag. U crkvu. Mama je razmišljala:

– Ili da ga natreskam ili da mirno razgovaramo – najradije bi napravila i jedno i drugo.

Piksi je nastavio cviliti.

Mama ga je za početak ipak natreskala.

Otad župnik drži zvonce na najvišoj polici iznad oltara. Mnogi vele da prije svake nedjeljne mise bojažljivo provjerava ne stižemo li mi. Piksiju ne trebalo.

49. MAČAK U ORMARU

Piksi me katkad strašno živcira. Osim što sam uvijek zbog njega kriv, klinjo ima u kući i poseban položaj. Recimo to i kod običnog klopanja. Zimi mama zna ispeći kestenje. Mi se svi poredamo u sobi na trosjedu i čekamo lonac prekriven kuhinjskom krpom iz koje se puši. Onda mama svima podijeli kestenje i mi ih čistimo. Kod Piksija je slučaj poseban. Njemu mama čisti kestenje i slaže ih onako kao što se slaže vlak. I nas tjera da očistimo nešto za Piksija i to stavimo u njegovu kestenjastu kompoziciju.

– Vlakić, vlakić! – Piksiju je to sjajno. Onda on počne tamaniti vagon za vagonom. Dok se mi mučimo čisteći ih. Na taj se način naučio i zbrajati što opet nije dobro, jer sad ga više ne mogu muljati u pogledu kasice trasice. A dokaz da mene nisu toliko mazili je i taj da sam u školu krenuo nepismen pa i sad s brojevima imam problema.

Mali se zbog tih razloga jako pravi važan i sasvim je svladao tehniku prebacivanja krivnje na mene nedužnog. To se dogodilo i u slučaju Kreponje. Jedno ga je popodne ubacio u vitrinu s posuđem. U to je vrijeme Kreponja još bio Vlak i Piksi ga je zgrabio i ubacio u taj ormar. Mačak je poludio našavši se u zatvorenom prostoru, onako pod staklom, kao torta pod staklenim zvonom. Porazbijao je mamin servis do temelja, samo je nekoliko šalica za kavu ostalo cijelo. Njušio sam batine, ni kriv ni dužan.

– Mama, ali to je Piksi!

– Kakav Piksi, kako to možeš reći?!

– Pa, on je mačka...

– On?! Pa, on je još beba... – Piksi se za to vrijeme smijuljio.

– On je ubacio mačka u ormar!

– Da? – i već kad sam pomislio da sam oslobođen nepravedne optužbe mama je nastavila:

– A od koga je to mogao naučiti, ha? – to je uvijek palilo jer, kao što sam već rekao, mali me u svemu oponašao. No ovo s mačkom u ormaru zaista je sam izmislio. Što to vrijedi mami dokazivati kad je već odlučila: batine dobivam ja. No dobro, bila je riječ o dva šamara.

Odlučio sam Piksija staviti na led. Nisam zbog toga s njim razgovarao to cijelo popodne.

– Oplošti! – promuckao mi je prije večere.

– To nije bilo lijepo, Piksi, ni za mačka ni za mene!

– Znam, ali tak mi je doslo – rekao je tiho.

– Dobro. Onda kad ti sljedeći put dođe otvori vrata i pošalji to kaj ti dolazi van.

Nakon toga sam ga često zaticao kako otvara vrata, lupa nožicama i zatvara vrata. Mama se, vidjevši to, već opasno zabrinula za njegovo psihičko zdravlje. Samo sam ja znao o čemu je riječ.

50. LJUBAV I SREĆA

Moja seka Onči u svojoj sobi uzgaja paukove. U lijevom, gornjem kutu sobe stanuje cijela obitelj dugonogih novljana. Mama veli da se tako zovu. Novljani pletu čudne mreže. Nešto poput malih zračnih pista. Iz daljine to izgleda kao čipka.

Onči ne voli pospremati sobu, pa je paučinasta obitelj s te strane potpuno sigurna. Jedina prijetnja je baka Duda koja povremeno uzme usisavač da pomogne mami. Jednom ih je zamalo slistila, ali ja sam se našao u pravom trenutku i povikao:

- Ne diraj!
- Što?! – začudila se baka.
- To su novljani. Posebna vrsta rijetkih paukova koji donose sreću!
- Ma nemoj? Dobro da si mi rekao! Da mi nisi rekao bila bih nesretna do kraja života! – rekla je baka i krenula u akciju misleći da se šalim. Pozvao sam mamu i, na sreću, mamin se glas poslušao. U posljednji trenutak baka je ugasila krvožednu spravu.

Neki dan sam se strašno iznenadio kad sam, naravno onako potajno, nabasao u Ončinu sobu. Od paukove mreže ni p. Povezao sam. Dan prije Onči je u posjet stigao Kuruza. Zar je moguće da se zbog tog tulipana riješila nekoga tko donosi sreću? Ili ljubav nema veze sa srećom?! Kao u mom slučaju. Ah, Sanjica...

k r a j

Metodički instrumentarij

dr. sc. Vladimira Velički

RAZMISLI I STVARAJ

- Odredite mjesto radnje ovoga romana.
- Odredite vrijeme radnje ovoga romana.
- Koji se likovi spominju u ovome romanu?
- Tko je glavni lik romana?
- Kakav je odnos Tomice i njegove sestre? Kakvo je njezino pravo ime?
- Tko je sestri dao nadimak Onči?
- Kako se Tomica odnosi prema mlađemu bratu? Kako je njegovo pravo ime?
- Što mislite, zašto Tomica ne voli čitati?
- Kako mama pokušava nagovoriti Tomicu da čita?
- Što tata misli o Tomici?
- Kako je bakin nadimak? Što mislite zašto?

- Svaki član obitelji u ovoj priči ima svoj nadimak i priču kako je nadimak nastao. Ispričajte priče o nadimcima ili ih predstavite u kratkoj pisanoj crtici.
- Koja vam je priča iz ove knjige bila najzanimljivija?
- Odredite fabulu te priče.
- Odredite dijelove teksta: dijalog, monolog, opis i pripovijedanje u odabranoj priči.
- Koji vam je događaj bio najsmješniji? Predstavite ih drugim učenicima u razredu. Usporedite događaje koje ste odabrali.
- Imate li i vi nadimak? Kako ste ga dobili?
Kako ste dobili ime? Ispričajte ili zapišite priču o vlastitom imenu.
- Često slušamo o tome kako današnje obitelji imaju puno problema. Koji su vam problemi današnjih obitelji poznati?
Svi želimo imati dobre odnose, biti voljeni i prihvaćeni. Želimo da nas se prihvati baš takvima kakvi jesmo.
Međutim, istovremeno to žele i svi drugi oko nas. Često se naše želje ne podudaraju sa željama drugih. Pronađite neki takav primjer iz stvarnog života.
- Tko je danas prema vama bio dobar?
Odlučite već danas da za svako dobro djelo koje je vama netko učinio, vi učinite tri dobra djela nekome drugome. Kada bi tako odlučili svi, svijet bi mogao postati bolji.
- Razmislite:
Je li tjelesni izgled dovoljan da bi nam se netko svidio? Je li dovoljan da bismo nekoga zavoljeli? Zašto nije?

NAUČI, TO JE VAŽNO

FABULA je slijed osnovnoga zbivanja o kojemu se govori u književnom djelu. Ona sadrži uvod, zaplet i rasplet.

Dijelovi proznoga teksta su: dijalog, monolog, opis i pripovijedanje.

DIJALOG je razgovor između dvaju ili više likova u književnom djelu.

MONOLOG je govorenje jednoga lika bez sugovornika.

Poticaji za daljnji rad

1. *Bum Tomica* ima nastavke, autorica je napisala drugi, treći i četvrti! Za sada. Potraži i pročitaj i ostale nastavke serijala.

Više informacija: <http://semafora.hr/new/lektire/>

Izvor: www.semafora.hr

2. U Kazalištu »Mala scena« 2006. godine prvi put je izvedena kazališna predstava napravljena na temelju ovoga djela. I nakon više od 10 godina, predstava se redovito reprizira i gostuje u cijeloj Hrvatskoj.

Više o predstavi možeš saznati ovdje:

<http://www.mala-scena.hr/home/predstave/bum-tomica.aspx>

U *tabu Video* dostupna je video najava predstave.

Predstavu je režirao Ladislav Vindakijević, a dobila je i brojne nagrade!

Na *Naj, naj, naj festivalu* koji je održan u travnju 2007. BUM TOMICA osvojio je čak tri nagrade »Zlatna Žar ptica«:

- Silvija Šesto za najbolji tekst
- Nikša Butijer za najbolju mušku ulogu
- Lana Gojak za najbolju žensku epizodnu ulogu.

Na 10. Susretu Hrvatskog centra ASSITEJ i 1. EPIFEST-u, međunarodnom festivalu kazališta srednje i jugoistočne Europe, od 22. do 27. listopada 2007. održavao u Čakovcu, Dražen Čuček osvojio je nagradu za ulogu Piksija.

Na prvom Festivalu hrvatske drame za djecu »Marulić« koji je održan od 14. do 17. travnja 2008. u Splitu, predstava *Bum Tomica* dobila je dvije nagrade. Obje je nagrade osvojio Ladislav Vindakijević, i to za najbolju režiju i za adaptaciju romana Silvije Šesto.

3. Odlomci iz predstave *Bum Tomica* Kazališta »Mala scena« dostupni su na:

<https://www.youtube.com/watch?v=d0DgnA97lZk>

Pogledajte je samostalno ili u suradnji s vršnjakom i usporedite s pisanim djelom.

4. Odaberi jednu priču iz knjige, pretvori je u igrokaz i uvježbaj s drugim učenicima u razredu.
5. Odaberi jednu priču iz knjige i prepričaj je drugima u razredu na znakovnom jeziku. Oni mogu pogađati o kojoj se priči radi.

Impresum

Naručitelj:

Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNET

Josipa Marohnića 5, 10000 Zagreb

tel.: +385 1 6661 500

www.carnet.hr/

Nakladnik:

Bulaja naklada d.o.o

Radnički dol 8, 10000 Zagreb

tel/fax: +385 1 4822 154

info@bulaja.com

www.bulaja.com

Urednik: Zvonimir Bulaja

Oblikovanje: Luka Duplančić, Zvonimir Bulaja

Ilustracija na naslovnici: Stjepan Bartolić

Bilješka o autoru i djelu: dr. sc. Diana Zalar

Metodička obrada: dr. sc. Vladimira Velički

Tehnička realizacija: Bulaja naklada d.o.o.

Za nakladnika: Zvonimir Bulaja

Pri pripremi ove elektroničke knjige uloženi su maksimalni mogući trud i pažnja, te su svi uključeni materijali pažljivo kontrolirani, korigirani i testirani. Međutim, Bulaja naklada d.o.o., CARNET i autori ne mogu biti odgovorni za bilo kakve štete, izravne i neizravne, prouzročene upotrebom ove elektroničke knjige, odnosno pogreškama u tekstovima (nekompletni, netočni ili oštećeni podaci, greške pri unosu i slično).

Sva autorska prava na knjigu su pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, kopirati niti na bilo koji način reproducirati bez nakladnikova dopuštenja.

ISBN: 978-953-328-376-0

© Silvija Šesto

Zagreb, 2018.